

Vlaams
Parlement

ingediend op **1745** (2018-2019) – Nr. 1
26 oktober 2018 (2018-2019)

Beleidsbrief

Financiën en Begroting
2018-2019

ingediend door viceminister-president Bart Tommelein

INHOUD

Lijst met afkortingen.....	6
Samenvatting	7
I. Inleiding	9
II. Strategische en Operationele Doelstellingen.....	10
1. Budgettair beleid	10
SD 1. – Houdbare openbare financiën realiseren in een Europees kader.....	10
a) realisaties	10
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar.....	10
OD 1.1 Budgettaire stabiliteit via begrotingsnormering in meerjarenperspectief.....	11
a) realisaties	11
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar ..	12
OD 1.2 Lokale overheden inpassen in de globale budgettaire context.....	12
OD 1.3 Een transparante begroting met zicht op prestaties en effecten.....	12
a) realisaties	12
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar ..	13
OD 1.4 Interne monitoring van begrotingsuitvoering en de gewestbelastingen	14
a) realisaties	14
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar ..	14
2. Fiscaliteit	15
SD 1. – Een coherent fiscaal kader	15
a) realisaties	15
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar.....	15
OD 1.1 Verdere uitbreiding van de Vlaamse Codex Fiscaliteit (VCF)	15
a) realisaties	15
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar ..	16
OD 1.2 Verdere rationalisering van de Vlaamse fiscaliteit.	17
a) realisaties	17
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar ..	19
OD 1.3 Globale benadering Vlaamse woonfiscaliteit	19
a) realisaties	19
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar ..	20
OD 1.4 Vereenvoudiging van de tarieven schenkbelasting inzake onroerende goederen.....	20
OD 1.5 Verlaging verdeelrecht voor scheidende koppels ..	20

OD 1.6	Modernisering erf- en schenkbelasting	20
	a) realisaties	20
	b) prognose voor het volgende begrotingsjaar ..	23
OD 1.7	Lagere belasting op arbeid	23
OD 1.8	Successieregeling voor verzamelaars	24
	a) realisaties	24
	b) prognose voor het volgende begrotingsjaar ..	24
OD 1.9	Onderzoek naar fiscale stimuli onroerend erfgoed	24
	a) realisaties	24
	b) prognose voor het volgende begrotingsjaar ..	24
OD 1.10	Naar een duurzame mobiliteitsfiscaliteit	25
	a) realisaties	25
	b) prognose voor het volgende begrotingsjaar ..	26
OD 1.11	Evaluatie en bijsturing leegstandheffing bedrijfs- ruimten	27
OD 1.12	Alternatieve grondslag onroerende voorheffing....	27
	a) realisaties	27
	b) prognose voor het volgende begrotingsjaar ..	27
OD 1.13	Versterking van de fiscale positie van Vlaamse on- dernemers en de Vlaamse overheid ten aanzien van andere beleidsniveaus	27
OD 1.14	Versterking fiscale positie ondernemingen	27
	a) realisaties	27
	b) prognose voor het volgende begrotingsjaar ..	28
OD 1.15	Verdere afschaffing fiscale ongelijkheid publieke en private sector	28
	a) realisaties	28
	b) prognose voor het volgende begrotingsjaar ..	28
OD 1.16	Onderzoek naar uitbouw van ruling	28
OD 1.17	Uitbreiding van het globaal datamodel en verster- king van interne en externe informatie-uitwisse- ling	28
	a) realisaties	28
	b) prognose voor het volgende begrotingsjaar ..	29
OD 1.18	Decentralisatie verkrottingsheffing	29
OD 1.19	Meer gericht beleidsrelevant onderzoek.....	29
	a) realisaties	29
	b) prognose voor het volgende begrotingsjaar ..	29

SD 2. – Correct innen van belastingen	30
a) realisaties	30
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar	30
OD 2.1 Overname van de registratie- en successierechten.....	30
a) realisaties	30
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar ..	31
OD 2.2 Digitalisering van contacten met de burger	32
a) realisaties	32
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar ..	32
OD 2.3 Implementatie persoonlijk dossier erf- en registratiebelastingen	33
OD 2.4 Optimalisering van de controle op de verkeersbelasting.....	33
a) realisaties	33
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar ..	33
OD 2.5 Eigen inning van de laatste groep oneigenlijke gewestbelastingen	34
a) realisaties	34
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar ..	35
3. Financieel beheer, controle en risicomanagement	36
SD 1. – Optimalisatie van de financiële situatie van de Vlaamse overheid.....	36
a) realisaties	36
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar.....	36
OD 1.1 Binnen consolidatiekring streven naar een optimale financiering	37
a) realisaties	37
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar ..	37
OD 1.2 Heraanbesteding van het kassierscontract	37
OD 1.3 Fusie van aankoopcomités en dienst vastgoedakten	37
a) realisaties	37
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar ..	38
OD 1.4. Uniform boekhoudsysteem met intelligent scannen en e-invoicing.....	38
a) realisaties	38
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar ..	39
OD 1.5 Uitbouw consolidatietool	39
a) realisaties	39
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar ..	39

4. Doelstellingen die beleidsdomeinen overschrijden	41
SD 1. – Efficiënte administratie	41
OD 1.1 Kerntakenplan	41
a) realisaties	41
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar ..	41
OD 1.2 Koppeling van doelstellingen aan beleids- middelen.....	41
a) realisaties	41
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar ..	43
OD 1.3 Rationaliseren van de overheidsstructuur	43
SD 2. – Het bestrijden van kansarmoede.....	43
a) realisaties	43
b) prognose voor het volgende begrotingsjaar.....	44
III. Bijlagen	45
Bijlage 1: Overzicht van de wijze waarop gevolg werd gegeven aan de re- soluties en moties van het Vlaams Parlement tijdens de lopende regeerperiode.....	45
Bijlage 2: Inhoudelijke rapportering over de opvolging van de aanbevelin- gen van het Rekenhof.....	52
Bijlage 3: Overzicht van de wijze waarop gevolg werd gegeven aan de ar- resten van het Grondwettelijk Hof en van het Hof van Justitie waarin Vlaamse decreten werden vernietigd of ongrondwettig of strijdig met het EU-recht werden bevonden	58
Bijlage 4: Regelgevingsagenda Beleidsbrief Financiën en Begroting	59
Bijlage 5: Decreetsevaluatieagenda	64

LIJST MET AFKORTINGEN

AGION:	het Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs
ANPR:	Automatic Number Plate Recognition
AOT:	automatische ontspanningstoestellen
BAM:	de NV van publiek recht Beheersmaatschappij Antwerpen Mobiel
DAB:	dienst met afzonderlijk beheer
DBFM:	Design, Build, Finance en Maintain
EIB:	Europese Investeringsbank
ESR:	Europees stelsel van nationale en regionale rekeningen
EMTN:	Euro Medium Term Notes
FB:	Financiën en Begroting
FIT:	Flanders Investment & Trade
FOD:	Federale Overheidsdienst
HRF:	Hoge Raad van Financiën
INR:	Instituut voor de Nationale Rekeningen
KSC:	Kansspelcommissie
KSW:	kas-, schuld- en waarborgbeheer
MTT:	Maximaal Toegestaan Totaalgewicht
PPS:	publiek-private samenwerking
SW:	spelen en weddenschappen
SYNTRA:	het Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming - Syntra Vlaanderen
VABN:	Vlaamse Adviescommissie voor Boekhoudkundige Normen
VAPH:	het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap
VDAB:	de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VCF:	Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013
VFP:	het Vlaams Fiscaal Platform
VSF:	de Vlaamse Sociale Bescherming
VLABEL:	het agentschap 'Vlaamse Belastingdienst'
VMSW:	Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen
VUTG:	het Vlaams Agentschap voor de Uitbetaling van Toelagen in het kader van het Gezinsbeleid
VWF:	het Vlaams Woningfonds
VTE:	voltijdsequivalent

SAMENVATTING

Deze beleidsbrief is de laatste van deze regeerperiode. De lezer zal kunnen vast stellen dat we met de Vlaamse Regering zeer veel beleidsinitiatieven genomen hebben om het regeerakkoord vorm te geven.

Op het vlak van de begroting zijn we trots om voor het derde jaar op rij een begroting in evenwicht neer te leggen. Reeds in 2018 hebben we ervoor gezorgd dat de gezonde budgettaire situatie van Vlaanderen behouden bleef. We hebben ook een duidelijke bijkomende investeringsinspanning gerealiseerd en meer in het algemeen zijn er bijkomende impulsen om de afspraken, zoals gemaakt in het regeerakkoord, verder te realiseren. In 2019 zal dit eveneens het geval zijn. Vlaanderen legt niet alleen een structureel gezonde begroting voor, maar zal tevens voor 654 miljoen euro alloceren aan nieuwe investeringen in mobiliteit en openbare werken, in zorginfrastructuur en in scholenbouw. Verder stijgen de beleidskredieten met 578,8 miljoen euro. De Vlaamse Regering heeft dus woord gehouden: zowel voor Welzijn, Onderzoek en Ontwikkeling en mobiliteit werd tijdens deze regeerperiode telkens in totaal voor 500 miljoen euro aan nieuw beleid geïnitieerd. In 2019 zijn verder nog eens 85,8 miljoen euro aan eenmalige beleidsimpulsen voorzien. Middelen die onder meer zullen aangewend worden voor een eenmalige injectie in het basis- en kleuteronderwijs, voor de aankoop van milieuvriendelijke bussen, en voor de invoering van de sloop- en heropbouwkorting.

Wat de begrotingsprocessen betreft, zullen we het komende jaar verder inzetten op de structurele inbedding van spending reviews. De facto betreft het hier evaluaties van de uitgaven met het oog op een slimme allocatie van de uitgaven die de beleidsprioriteiten van de regering weerspiegelt.

We gaan ook door met de inspanningen om de leesbaarheid van de begroting voor parlementairen en burgers te vergroten. In 2018 rolden we het voorziene digitaliseringstraject van de begroting uit. In nauwe samenwerking met de diensten van het Vlaams Parlement, werden de begrotingsdocumenten digitaal ontsloten via het zogenaamde klikmodel. De digitale versie van de algemene toelichting wordt voortaan verrijkt met rechtstreekse linken naar de begrippendatabank. Ook de aanvraag en aflevering van de begrotingsakkoorden zal op korte termijn exclusief digitaal verlopen.

Tijdens de resterende tijd in deze regeerperiode zetten we verder in op het verhogen van de transparantie van de Vlaamse overheidsfinanciën. Mijn administratie startte ondertussen met de herwerking van het juridisch kader, wat finaal moet resulteren in een Vlaamse Codex Overheidsfinanciën. Deze codex moet tevens bijdragen tot meer gestroomlijnde interne processen.

Tenslotte werd in 2018 de taakinvulling van de aangestelde regeringscommissarissen in kaart gebracht, met het oog op een nieuwe omzendbrief inzake de controle op de financiële aspecten bij de entiteiten van de Vlaamse consolidatieperimeter.

Inzake de fiscaliteit hebben we het voorbije jaar historische stappen gezet in het kader van de doelstelling 'Een coherent fiscaal kader'. Zo werd het verkooprecht voor de gezinswoning grondig hervormd. Het klein beschrijf werd afgeschaft; de wirwar van abattementen eveneens. Sinds 1.06.2018 geldt voortaan het tarief van 7%. Bijkomend genieten woningen tot 200 000 euro (220 000 euro in de kernsteden en in de gemeenten van de Vlaamse Rand rond Brussel) een korting van 5600 euro. Gezinswoningen die een ingrijpende energetische renovatie ondergaan worden aan 6% belast; beschermde monumenten die dienst doen als gezinswoning en waar de nodige instandhoudingswerken aan gedaan worden, worden voortaan aan 1% verkooprecht belast.

Ook de modernisering van de erfbelasting is intussen een feit. In de eerste plaats werd de hoge belastingdruk in de zijlijn fors gemilderd door de afschaffing van de hoogste tariefschijf van 65% en de invoering van een nieuwe tariefschijf van 25%. Maar ook voor de rechte lijn werden vrijstellingen voorzien voor de langstlevende partner en voor jonge wezen. Daarnaast werden de nodige wijzigingen doorgevoerd om het hervormde federale erfrecht te ondersteunen.

Op het vlak van de verduurzaming van de mobiliteitsfiscaliteit werd al een hele weg afgelegd. De kilometerheffing voor zware vrachtwagens en de vergroening van de verkeersbelasting hebben hun nut reeds bewezen en werden het voorbije jaar waar nodig bijgestuurd en geoptimaliseerd. Maar het traject is nog niet ten einde. Mijn administratie werkt mee aan het opportuniteitsonderzoek naar de uitrol van een kilometerheffing voor personenvervoer en voor alle voertuigen die niet onder de kilometerheffing op vrachtwagens vallen. De volgende regering kan hiermee een geïnformeerde keuze maken over het sluitstuk naar een meer duurzame mobiliteitsfiscaliteit.

Wat de inningsprocessen betreft van de gewestbelastingen, is de historische achterstand in de controledossiers m.b.t. de gunstregimes volledig weggewerkt. In de toekomst zal de Vlaamse Belastingdienst de belastingplichtige er zelfs pro actief attent op maken dat bepaalde deadlines naderen (bv. met betrekking tot de inschrijving van het domicilie in het kader van de verkooprechten op de gezinswoning). Zo kan de burger zich indien nodig alsnog tijdig in regel stellen. We maken eveneens op korte termijn werk van de voorafgaandelijke bindende schatting.

In 2019 zetten we een volgende historische stap inzake fiscale autonomie. De overname van de dienst van (de groep van) de spelen en de weddenschappen zal dan een feit zijn. Met die overname is het Vlaamse Gewest het eerste gewest dat de dienst van alle groepen van oneigenlijke gewestbelastingen heeft overgenomen.

Binnen het beleidsveld 'Financieel beheer, controle en risicomanagement' is het decreet van de geconsolideerde schuldpositie met het oog op de optimalisatie van het beheer van de financiële activa van de Vlaamse overheidsentiteiten intussen een feit. Door de middelen van een overheidsentiteit te beleggen in de schuld van een andere overheidsentiteit, daalt de globale Vlaamse schuldpositie. Hoewel vanaf de integrale inwerkingtreding in oktober 2018 een belangrijk actiepunt uit de nota rond de schuldnorm gerealiseerd is, resten er voor het resterende deel van deze regeerperiode nog de nodige uitdagingen om dit decreet in de praktijk te implementeren.

De VABN duidt in haar adviezen de regelgeving rond overheidsfinanciën. Het voorbije jaar boog zij zich over de aanrekeningsregels, subsidies en waarderingsregels voor vaste activa. Een van de belangrijkste realisaties in 2018 was het beter op elkaar afstemmen van de aanrekeningsregels waardoor ze maximaal met ESR 2010 in overeenstemming werden gebracht. Gelet op de potentiële significante impact van het advies van de VABN van 27 april 2018 over subsidies die als inkomensoverdrachten getypeerd zijn, is het Departement FB, samen met de andere beleidsdomeinen, nog tot begin 2019 volop bezig met de voorbereidende werkzaamheden voor dit luik. Ten laatste vanaf de begrotingsopmaak 2020 heeft dit tot gevolg dat inkomensoverdrachten geboekt worden in het jaar dat ook de gesubsidieerde activiteiten hebben plaats gevonden. Hierbij is het dan ook belangrijk om alle inkomensoverdrachten binnen de ganse Vlaamse overheidssector voorafgaandelijk nauwgezet in kaart te brengen.

Voor wat de beleidsdomeinoverschrijdende doelstellingen betreft, bouwde het departement FB verder aan de implementatie van een volwaardige prestatiebegroting. Zo kennen alle beleidsdomeinen vanaf de begrotingsopmaak 2019 nog slechts een begrotingsstructuur op basis van inhoudelijk structurelementen. Het is de bedoeling ook de beleidsdocumenten aan deze nieuwe structuur aan te passen.

I. INLEIDING

Zoals aangekondigd, zou 2018 een boeiend jaar worden. Dat is intussen al gebleken: de aangekondigde ingrijpende fiscale hervormingen van het verkooprecht en de erfbelasting zijn een feit. Via allerlei andere ingrepen werd ook verder ingezet op de rationalisering en vereenvoudiging van de Vlaamse fiscaliteit.

We hebben met de Vlaamse Regering dus historische fiscale stappen gezet waarop ik als bevoegd minister uiteraard bijzonder trots ben.

Daarnaast werd de samenwerking met het Vlaams Parlement geïntensifieerd met het oog op een verbeterde leesbaarheid van de begroting en deden we de globale Vlaamse schuldpositie afnemen door het beheer van de financiële activa van de Vlaamse overheidsentiteiten te optimaliseren met nieuwe regelgeving inzake de geconsolideerde schuldpositie.

Hoewel men kan verwachten dat 2019 wat minder uitdagend zou worden, is niets minder waar. Zelfs in een verkiezingsjaar zetten we wederom een historische stap. Met de overname van de dienst van de spelen en weddenschappen, zal Vlaanderen het eerste gewest zijn dat volledig gebruik maakt van de toebedeelde fiscale autonomie en daarvoor alle verantwoordelijkheid zelf opneemt.

Daarnaast wordt 2019 ook het jaar van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën. Mijn administratie is al maanden bezig met de voorbereiding van deze codificatie. Deze ambitieert niet alleen een coherent en duidelijk juridisch kader rond de overheidsfinanciën te creëren, maar wil ook de nodige hulpmiddelen aanreiken om overheidsbreed bij te dragen tot meer gestroomlijnde interne processen en een transparantere beleidsuitvoering.

II. STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN

1. Budgettair beleid

SD 1. Houdbare openbare financiën realiseren in een Europees kader

a) realisaties

De Vlaamse Regering heeft in 2018 voor de tweede keer op rij in deze regeerperiode een begroting voorgelegd die structureel in evenwicht is. Ze droeg op die manier bij tot het realiseren van de vereiste structurele inspanning in de richting van de middellange termijndoelstelling van de gezamenlijke overheid, die voortvloeit uit het Stabiliteits- en Groeipact.

Investerings zijn cruciaal om economisch succes in de toekomst te waarborgen. Daarom blijf ik, samen met de minister-president ijveren om de begrotingsdiscipline te versoenen met de noodzakelijke groeibevorderende publieke investeringen. Ik ben pleitbezorger voor de herziening van de zogenaamde 'investeringsclausule'¹, die bepaalt onder welke voorwaarden een lidstaat tijdelijk mag afwijken van het pad naar de middellange termijndoelstelling om investeringen te vergemakkelijken. Op het Overlegcomité van 27 juni werd in dit kader dan ook een Belgische position paper goedgekeurd om de discussies op Europees niveau te voeden.

Met de bijdrage van Vlaanderen aan het Ontwerpbegrotingsplan en aan de werkzaamheden in het kader van het Stabiliteitsprogramma, ben ik tegemoet gekomen aan onze verplichtingen volgend uit het Europees Semester van beleidscoördinatie.

Ten slotte heb ik ook gevolg gegeven aan de oproep van de Eurogroep² om actief gebruik te maken van spending reviews. Spending reviews worden algemeen als een bijzonder nuttig hulpmiddel beschouwd voor de verbetering van de kwaliteit van de publieke financiën. Ze ondersteunen het voeren van een verantwoordelijk begrotingsbeleid. In de eerste plaats gebeurt dit via evaluaties van de prioritering in de overheidsuitgaven (zijn de beleidsprioriteiten van de regering terug te vinden in de uitgaven? Is het (nog) relevant om beleidsdoelstelling x met overheidsmiddelen te financieren?). Verder kan door middel van spending reviews ook nagegaan worden of deze beleidsprioriteiten op een zo efficiënt en effectief mogelijke manier gerealiseerd worden. Hierdoor kunnen spending reviews budgettaire ruimte creëren die voor nieuwe beleidsimpulsen, bijkomende productieve investeringen of een verlaging van de belastingen ingezet kan worden. Dit kan een meer groeivriendelijke samenstelling van de begroting in de hand werken.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

Ook in 2019 blijf ik me inzetten voor het realiseren van een begroting die structureel in evenwicht is om als gezamenlijke overheid aan de Europese verplichtingen te voldoen.

De Europese regelgeving betreffende het toezicht op de begrotingen van de lidstaten heeft een significante impact op het Vlaams begrotingsbeleid. Het is dan ook belangrijk om die ontwikkelingen op het Europees niveau, en in het bijzonder het Europese debat over de bijkomende flexibiliteit voor overheidsinvesteringen, nauw te blijven opvolgen. Ook zullen de minister-president en ik de werkzaamheden betreffende de voltooiing van

¹ eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52015DC0012&from=EN

² www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2016/09/09/eurogroup-statement/pdf

de architectuur van de Economische en Monetaire Unie en het volgend Meerjarig Financieel Kader (met focus op onder andere het steunprogramma voor structurele hervormingen en de Europese Stabilisatiefunctie voor Investerings) op de voet volgen.

Om de belangen van Vlaanderen in de dossiers die in Ecofin worden behandeld, beter te kunnen verdedigen, blijf ik mij inzetten voor de heronderhandeling van het Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten, met betrekking tot de vertegenwoordiging van het Koninkrijk België in de Europese Raad, de Ministerraad van de Europese Unie en andere organen van de Europese Unie.

In de landenspecifieke aanbevelingen voor België voor 2018 en 2019³ werd opgenomen dat de efficiëntie en samenstelling van de overheidsuitgaven op alle overheidsniveaus verbeterd moet worden om ruimte te creëren voor openbare investeringen, met name door spending reviews uit te voeren. Vlaanderen wordt in dit kader als goed voorbeeld vermeld. Daarom zal ik de structurele inbedding van spending reviews in het Vlaams begrotingsproces voorbereiden. Ik kom hier verder in deze beleidsbrief nog op terug (zie onder 4. Doelstellingen die beleidsdomeinen overschrijden).

In de begroting 2019 zijn de ontvangsten en de uitgaven die verband houden met dit beleid terug te vinden onder het programma 'CC Budgettair beleid', met volgende codes en omschrijvingen: 'CC CA: Duurzaam budgettair en financieel beleid', 'CC CB: Gemeenschapsaangelegenheden', 'CC CC: Gewestaangelegenheden', en 'CB AA: Thema overschrijdend - beleidsvoorbereiding en communicatie'.

OD 1.1 Budgettaire stabiliteit via begrotingsnormering in meerjarenperspectief

a) realisaties

Ook in 2018 hebben we ervoor gezorgd dat de evenwichtsdoelstelling niet in het gedrang kwam. Bij de opmaak van de begroting 2018 waakte ik er ook over dat de gemaakte keuzes niet zouden leiden tot budgettaire ontsporingen in de komende jaren. Hierdoor legt Vlaanderen geen fiscale hypotheek op de toekomst van de burgers maar blijft ze streven naar het beheer van de staatsfinanciën als een goede huisvader. Zo werden er concreet buffers voorzien in de begroting 2018 en werd een deel van de beleidsruimte ingevuld met eenmalige initiatieven.

Zoals reeds aangegeven in voorgaande beleidsbrieven en de begrotingsbesprekingen, worden er een aantal tijdelijke of eenmalige correcties toegepast op het vorderingensaldo van de Vlaamse Gemeenschap om na te gaan of de evenwichtsdoelstelling gerespecteerd wordt. De twee correcties die in 2017 doorgevoerd werden, voor de bouwkosten gerelateerd aan de Oosterweelverbinding enerzijds en voor de investeringsuitgaven die betrekking hebben op de ziekenhuisinvesteringen die plaatsvonden vóór de bevoegdheidsoverdracht anderzijds, werden ook in 2018 toegepast. Specifiek voor 2018 werden er nog 2 eenmalige correcties toegepast. Het gaat om een correctie voor de negatieve afrekening met betrekking tot de middelen uit de bijzondere financieringswet en een correctie voor de gedeeltelijke overname van de schuld van de gemeenten die gefuseerd zijn. Naar aanleiding van de begrotingsopmaak 2018 werd dit uitvoerig toegelicht.

Door de vervroegde overschrijding van de spilindex in augustus 2018 (in plaats van zoals verwacht in september 2018) moest er 40,3 miljoen euro van de buffer aangewend

³ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/2018-european-semester-country-specific-recommendation-commission-recommendation-belgium-nl.PDF

worden. In het kader van de vervroegde ontbinding en vereffening van ARKimedes-Fonds nv verwachten we tevens een impact van maximaal 45,5 miljoen euro extra op de buffer. De voorzichtigheidsbuffer voor 2018, goed voor 147 miljoen euro, blijkt dus niet volledig overbodig te zijn. Naar aanleiding van de voorbereidingen voor de begrotingsopmaak 2019 werd beslist om de resterende buffer volledig aan te wenden en hiermee toekomstige meervragen te vermijden.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

In 2019 wil ik verder gaan in de richting die voorgaande jaren is aangegeven: een begroting die structureel in evenwicht is, gecombineerd met de nodige budgettaire impulsen om tegemoet te komen aan de uitdagingen op sociaal-economisch vlak.

Net zoals in 2018 wordt er een correctie toegepast voor de bouwkosten van de Oosterweelverbinding om de evenwichtsdoelstelling te bepalen. Dat is echter de enige correctie die nog nodig is om de overgang te maken van het vorderingensaldo naar de evenwichtsdoelstelling. De voorbije jaren werden er in het Budget Financiële Middelen (BFM) geen herzieningen meer opgenomen voor investeringsuitgaven m.b.t. A1/A3 ziekenhuisinfrastructuur, die reeds gerealiseerd werden voor de bevoegdheidsoverdracht in het kader van de zesde staatshervorming. De provisie die Vlaanderen hiervoor voorzag de voorgaande jaren blijkt dus niet meer nodig te zijn en logischerwijze wordt deze provisie dan ook niet meer geneutraliseerd voor de aftoetsing aan de begrotingsdoelstelling.

OD 1.2 Lokale overheden inpassen in de globale budgettaire context

Voor de bespreking van deze doelstelling verwijs ik naar de beleidsbrief van mijn collega bevoegd voor binnenlands bestuur.

OD 1.3 Een transparante begroting met zicht op prestaties en effecten.

a) realisaties

Ook in 2018 werkte de werkgroep 'leesbaarheid van de begroting' verder aan een transparante begroting met zicht op prestaties en effecten. Waar vorig jaar werd ingezet op een duidelijkere en overzichtelijkere algemene toelichting werd in 2018 de focus gelegd op de begrotingsuitvoering. De grootste realisaties in 2018 zijn het op elkaar afstemmen van de geconsolideerde ESR-rekening en het kas-, schuld- en waarborgrapport. Dat proefproject met een aangepaste werkwijze en timing over de uitvoering van 2017 werd gerealiseerd binnen het voorziene tijdsschema. Die aanpak zorgde voor meer eenduidigheid tussen de cijfers in de verschillende rapporten. Een volledige aansluiting tussen de verschillende rapporten kon evenwel nog niet gerealiseerd worden.

Daarnaast werd aan de te consolideren entiteiten eveneens een nieuw rapporteringssjabloon ter beschikking gesteld. Verder heeft mijn administratie het zogenaamde klikmodel ontwikkeld om de begrotingsdocumenten digitaal te ontsluiten. Hiermee kan de Vlaamse begroting vlotter doorgelicht worden vanuit diverse invalshoeken. Er werd bij de ontwikkeling van het klikmodel bovendien veel aandacht besteed aan het intuïtief karakter van de tool. Het klikmodel wordt voor het eerst beschikbaar gesteld naar aanleiding van de begrotingsopmaak 2019 en is een belangrijke stap in het verbeteren van de transparantie en leesbaarheid van de Vlaamse begroting. De digitale versie van de algemene toelichting wordt ook verrijkt door een koppeling van het vakjargon aan een begrippendatabank.

Voor de digitalisering van begrotingsakkoorden werd er voor gekozen om te werken met een SharePoint-omgeving waarop de aanvragen voor begrotingsakkoord en de bijhorende documenten ingediend kunnen worden. Om de opvolging te garanderen waren ook aanpassingen noodzakelijk in de toepassing ROB (Registratie en Opvolging van Begrotingsakkoorden), een webtoepassing die al gebruikt werd voor het opvolgen van binnenkomende begrotingsakkoorden.

Vanuit mijn wens tot meer transparantie en openheid heeft het departement FB twee projecten opgestart om het juridisch kader aangaande de overheidsfinanciën meer begrijpelijk en toegankelijk te maken. Vooreerst werden de noden en basisvoorwaarden in kaart gebracht om via codificatie tot een coherent en duidelijk juridisch kader rond de overheidsfinanciën te komen. Hierin werden insteken van diverse interne en externe belanghebbenden verwerkt. Daarnaast werd de juridische taakinfilling van de regeringscommissarissen die zijn aangesteld binnen de consolidatieperimeter per entiteit in kaart gebracht.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

Inmiddels werd het proefproject rond de afstemming van de uitvoeringsrapporten door het departement FB samen met het Rekenhof geëvalueerd. Hierbij werd tot het besluit gekomen dat het concept waardevol en haalbaar is, maar dat de uitwerking nog verdere verfijning behoeft. Een aansluiting tussen beide rapporten is nog niet ten volle gerealiseerd. De timing moet nog enigszins aangepast worden en het gebruik van het sjabloon moet nog verder geduïd worden om tot een uniforme invulling voor alle entiteiten te komen. Mijn administratie onderneemt in 2019 in samenspraak met het Rekenhof de verdere stappen tot optimalisatie van dit concept.

In navolging van de reeds opgestarte projecten rond het juridisch kader aangaande de Vlaamse overheidsfinanciën laat ik mijn administratie een Vlaamse Codex Overheidsfinanciën opstellen. Zo wordt de huidige regelgeving rond onze overheidsfinanciën transparant gebundeld. Die codex moet ook de nodige hulpmiddelen bieden om bij te dragen tot meer gestroomlijnde interne processen en een transparantere beleidsuitvoering. Er komt ook een nieuwe omzendbrief met de taakinfilling van de regeringscommissarissen die instaan voor de controle op de financiële aspecten bij de entiteiten van de Vlaamse consolidatieperimeter.

Op de agenda 2018-2019 staat tevens het verder optimaliseren van het klikmodel en het verder digitaal verrijken van begrotingsdocumenten met achterliggende informatie. De opgestarte werkzaamheden om de beleidsnota's en -brieven enerzijds en de toelichtingen bij de begroting anderzijds te herdenken, worden verdergezet. In het kader van de leesbaarheid zal tevens een voorstel uitgewerkt worden om de investeringsinspanning van de Vlaamse overheid op te volgen. Hierbij valt ook te melden dat de minister-president aan de Vlaamse Statistische Autoriteit gevraagd heeft een volledig beeld te geven van de Vlaamse publieke investeringen. Samen met de minister-president pleit ik er voor dat de publieke investeringen verder toenemen zodat de volgende regeringen met zekerheid een stijgend percentage van ons bbp aanwenden om onze welvaart op lange termijn te garanderen.

De ingebruikneming van de ontwikkelde toepassing voor de digitalisering van begrotingsakkoorden wordt voorlopig uitgesteld omdat de werkzaamheden van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën nog een impact zullen hebben op de proces- en documentstromen. Een werkgroep met vertegenwoordigers van mijn administratie en de Inspectie van Financiën brengt de functionele behoeften van alle betrokkenen in kaart. In functie daarvan wordt de beste IT-technische oplossing gekozen, waarbij de voorkeur uitgaat naar een gemeenschappelijk digitaal platform.

OD 1.4 Interne monitoring van begrotingsuitvoering en de gewestbelastingen

a) realisaties

Via onder meer rapportering over de ontvangsten uit de gewestbelastingen werkt VLABEL aan een meer moderne managementrapportering. In het kader hiervan werd het pilootproject dat focust op de erfbelasting met succes afgerond. Ook voor de registratiebelastingen en kilometerheffing zijn de nodige rapporten ontwikkeld en in gebruik genomen. In combinatie met initiatieven en inspanningen uit het verleden kan op basis van deze rapportering de uitvoering van de begroting accurater worden opgevolgd.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

In het komende begrotingsjaar zal een gelijkaardige rapportering ontwikkeld worden voor de verkeersbelastingen en de onroerende voorheffing.

2. Fiscaliteit

SD 1: Een coherent fiscaal kader

a) realisaties

Met de mededeling 'Fiscale beleidsinstrumenten en interne werkmethodek' heb ik de andere beleidsdomeinen een instrument aangereikt om bewust en beter om te gaan met fiscale maatregelen als beleidsinstrument. In het kader van deze mededeling werkten het departement FB en het Agentschap Onroerend Erfgoed het voorbije jaar nauw samen rond de uitvoering van de gewijzigde fiscale stimuli voor onroerend erfgoed in de personenbelasting. Na de aanneming van het decreet moest immers ook nog het betrokken uitvoeringsbesluit worden opgemaakt.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

Ook in 2019 blijft mijn administratie via interne dienstverlening voor de andere beleidsdomeinen beschikbaar voor fiscale adviesverlening.

In de begroting 2019 zijn de ontvangsten en de uitgaven die verband houden met dit beleid terug te vinden onder programma 'CD Fiscaliteit', met volgende codes en omschrijvingen: 'CD DA: Doelgericht fiscaal beleid', 'CD DB: Woonfiscaliteit', 'CD DC: Dienstencheques' en 'CD DD: Kilometerheffing'.

OD 1.1 Verdere uitbreiding van de Vlaamse Codex Fiscaliteit (VCF)

a) realisaties

Twee van de inhoudelijk belangrijkste hervormingen van de VCF uit het voorbije werkjaar, met name de hervorming van het verkooprecht en de modernisering van de erf- en schenkbelasting licht ik hierna uitvoerig toe.

Naar aanleiding van de beslissing tot overname van de dienst van de belasting op de spelen en weddenschappen, de belasting op de automatische ontspanningstoestellen en de openingsbelasting op de slijterijen van gegiste dranken bereidde mijn administratie ook een grote uitbreiding van de VCF voor.

Met het oog op uniformiteit, efficiëntie en transparantie worden ook de decretale bepalingen voor die belastingen, net zoals dat het geval was voor de erf- en registratiebelastingen, geïntegreerd in de VCF. Aangezien het tarief van de openingsbelasting reeds in 2002 op nul werd gezet, wordt die regelgeving ongemoeid gelaten. Ik wens deze belasting niet terug in het leven te roepen, zodat er ook geen behoefte is om deze regelgeving te integreren in de VCF.

De overname van voormelde belastingen in eigen beheer vereiste dus een doorlichting van de huidige regelgeving. Het ontwerp van decreet dat hiervan het resultaat is, werd door de Vlaamse Regering definitief goedgekeurd op 13 juli 2018.

Bij de integratie van de materieelrechtelijke bepalingen werd telkens de bestaande structuur van de VCF gerespecteerd. Deze bepalingen werden in beginsel niet gewijzigd maar slechts waar nodig aangepast aan de structuur van de VCF en taalkundig gestroomlijnd. Waar mogelijk werden de bepalingen wel gerationaliseerd.

Zo willen we voor de belasting op de spelen en weddenschappen de heffingsgrondslag harmoniseren. Tevens willen we een aantal tarieven opheffen voor spelen die niet meer worden aangeboden en de vrijstellingscriteria voor volksvermakelijkheden versoepelen. Voor de belasting op de automatische ontspanningstoestellen voorzien we een nieuwe vrijstelling voor de categorieën C en D (toestellen die niet onderworpen zijn aan de vergunningsplicht in de Kansspelwet), aangezien het vaak gaat om enigszins achterhaalde categorieën waarvoor de inningskosten niet meer in verhouding staan tot de opbrengst.

In functie van een uniform inningsproces voor alle gewestbelastingen worden zowel de belasting op de spelen en weddenschappen als de belasting op de automatische ontspanningstoestellen omgevormd tot kohierbelastingen. De aanvullingen of aanpassingen van de procedurebepalingen in titel 3 van de VCF blijven echter beperkt. De benadering dat titel 3 van toepassing is op alle belastingen, behoudens wanneer expliciet afwijkingen zijn voorzien, blijft immers van toepassing.

Voor de organisatorische aspecten (personeel, ICT, facility) van de overname van de dienst verwijs ik naar de bespreking van OD 2.5.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

Het ontwerpdecreet dat de nodige wijzigingen voorziet van de VCF voor de integratie van de belasting op de spelen en weddenschappen en op de automatische ontspanningstoestellen werd op 16 juli 2018 ingediend in het Vlaams Parlement. De aanpassingen aan het uitvoeringsbesluit worden eveneens voorbereid.

Na de goedkeuring van het decreet zal vanaf 1 januari 2019 het Vlaamse Gewest het eerste gewest zijn dat zelf instaat voor de uitoefening van de dienst van alle oneigenlijke gewestbelastingen. Chronologisch innen we sinds 1999 de onroerende voorheffing, sinds 2011 de jaarlijkse verkeersbelasting en de belasting op de inverkeerstelling, sinds 2015 de erf- en registratiebelastingen en vanaf 2019 ook de belasting op de spelen en weddenschappen en belasting op de automatische ontspanningstoestellen. Ook bij dit laatste overnametraject zal VLABEL de continuïteit bewaken, zowel wat betreft de belastinginkomsten als de maatschappelijke dienstverlening.

Ik voorzie ook nog een laatste ontwerpdecreet houdende diverse fiscale bepalingen. Met dat ontwerp wil ik nog een aantal wijzigingen aanbrengen aan de VCF om onder meer tegemoet te komen aan gewijzigde of nog te wijzigen federale regelgeving (bv. hervorming van het wetboek van vennootschappen, nieuw insolventierecht en integratie van de hypotheekkantoren in de Administratie Rechtszekerheid).

Het ontwerp bevat ook nog diverse andere belangrijke bepalingen.

Door de hervorming van de procedure van de inning van de registratie – en de erfbelasting sedert 1 januari 2015 beschikt de Vlaamse Belastingdienst in principe over een termijn van vijf jaar om tekortschattingen vast te stellen en daarvoor aanvullende sommen en belastingverhogingen te vorderen.

Voor de erfbelasting start de termijn van 5 jaar vanaf de dag waarop de aangiftetermijn begint te lopen, voor de registratiebelastingen start de termijn van 5 jaar vanaf de dag van de registratie van de akte die of het geschrift dat aanleiding geeft tot de heffing van de registratiebelastingen.

In de praktijk hanteert de Vlaamse Belastingdienst voor tekortschattingen een veel kortere termijn. De kennisgeving van de intentie om aanvullende rechten te vestigen wordt verstuurd binnen een periode van 2 jaar na het indienen van de aangifte van nalatenschap (erfbelasting) of binnen de 2 jaar vanaf de dag van de registratie van de

akte (registratiebelastingen). Dit wordt verder toegelicht bij standpunt met nummer 18029 van 3 mei 2018.

Maar deze werkwijze is niet meer dan een engagement van een administratie. Daarom heb ik ervoor geopteerd om dit engagement om te zetten in een decretale bepaling die in de Vlaamse Codex Fiscaliteit zal worden ingeschreven. Dit biedt de belastingplichtige meer houvast en rechtszekerheid.

Dit is een belangrijke ingreep omdat in de praktijk al te vaak is gebleken dat kopers of erfgenamen het verkregen goed pas gingen doorverkopen of doorgeven na het verstrijken van die termijn van 5 jaar. Dit werkt het immobilisme van onroerende goederen in de hand. Daaraan is nu verholpen.

Het ontwerp van decreet bevat nog enkele correcties en verduidelijkingen, de behoefte aan duidelijkheid en rechtszekerheid is daarbij de rode draad.

Zo wordt voortaan klaarheid geboden voor zogenaamde gecombineerde verkrijgingen van onroerende goederen- deels bij schenking, deels bij aankoop bijvoorbeeld - waarbij het tarief van 7% kan worden toegepast op het aangekochte gedeelte.

Verder wordt ook verduidelijkt dat het verkooprecht deels kan worden terugbetaald door de Vlaamse Belastingdienst wanneer de verkoper het zogenaamde causaal verband niet bij de registratie van de aankoopakte maar wel bij een later ingediend verzoek heeft ingeroepen.

Kortom, net zoals bij iedere grondige hervorming legt de administratieve praktijk lacunes of kleine tekortkomingen in de nieuwe regelgeving bloot, het is belangrijk hier snel en adequaat gevolg aan te verlenen.

Daarnaast voorzien we ook een uitbreiding en verfijning van de Vlaamse invorderingsmogelijkheden ten aanzien van daders en medeplichtigen van fiscale fraude (naar analogie met de federale bepalingen inzake fraudebestrijding) en een uitbreiding van de mogelijkheid tot onmiddellijke inning op de weg van de diverse mobiliteitsheffingen verschuldigd door de houder van de nummerplaat van het gecontroleerde voertuig.

OD 1.2 Verdere rationalisering van de Vlaamse fiscaliteit

a) realisaties

Eenvoudige regelgeving leidt tot minder administratieve lasten voor burgers, ondernemingen en de overheid zelf. Eenvoudige regelgeving is bevattelijk voor de doorsnee burger, terwijl bij complexe regelgeving enkel experts nog de finesses doorgronden.

Die bekommernis rond eenvoudige regelgeving is ook meegenomen in de diverse inhoudelijke hervormingen (cf. OD1.3 voor het verkooprecht of OD 1.6 voor de erfbelasting) of bij de overname van de dienst van belastingen (cf. OD1.1 voor de belasting op de spelen en weddenschappen en op de automatische ontspanningstoestellen).

Een aantal kleinere rationaliseringsmaatregelen kaderden evenwel niet in een bredere hervorming. Daarom heb ik deze gebundeld in het decreet van 22 juni 2018 houdende de rationalisering van fiscale gunstmaatregelen. Deze rationaliseringsoefening beoogde het opheffen van niet of onderbenutte maatregelen, het wegwerken van knelpunten die leiden tot de onderbenutting, een administratieve vereenvoudiging voor de burger of de overheid en een actualisering van verouderde terminologie of verwijzingen.

In het kader van deze rationaliseringsoefening is onder meer de belastingvermindering voor renovatiewerken aan woningen die worden verhuurd aan een sociaal verhuurkantoor in de personenbelasting vervangen door een verlaging van het basistarief van de onroerende voorheffing tot 2,4%.

Daarnaast vereenvoudigen en optimaliseren we de vrijstelling van de onroerende voorheffing voor panden die worden verbouwd van winkel tot woning. De bestaande gunstmaatregelen werden al te weinig benut. De voorwaarden bleken te streng en te weinig doelgericht. Al te vaak dienden aanvragen tot het bekomen van een vrijstelling te worden afgewezen. Dit blijkt nog duidelijk uit de cijfers die ik aan het Vlaams Parlement heb bezorgd.⁴

Niettemin blijft een tijdelijke vrijstelling van de onroerende voorheffing een geschikt instrument om leegstand en verkrotting van voormalige winkelpanden tegen te gaan. We moeten vermijden dat winkelstraten die voorheen een florerend commercieel centrum vormden, dreigen te verloederen en stilaan eerder op bouwvallige spooksteden beginnen te lijken. We mogen het kind dus niet met het badwater weggooien.

Vanaf aanslagjaar 2019 geldt de nieuwe hervormde regeling. Op aanvraag van de belastingschuldige wordt de vrijstelling van de onroerende voorheffing voortaan toegekend voor een periode van vijf jaar in plaats van drie jaar. Deze vrijstelling zal gelden voor :

- de onroerende goederen die zijn gebruikt om een kleinhandelsactiviteit uit te oefenen, die in een winkelarm gebied liggen en die op grond van een geldige omgevingsvergunning verbouwd worden tot een of meerdere woningen;
- de onroerende goederen waarvan minstens de benedenverdieping wordt gebruikt om een kleinhandelsactiviteit uit te oefenen, die in een kernwinkelgebied liggen en waarvan een of meer verdiepingen boven de kleinhandelsactiviteit op grond van een geldige omgevingsvergunning verbouwd worden tot een of meer woningen. De vrijstelling is dan beperkt tot het gedeelte bestemd voor huisvesting.

De vrijstellingen worden toegepast vanaf het aanslagjaar dat volgt op het jaar van de effectieve bewoning die blijkt uit de inschrijving in het bevolkings- of vreemdelingenregister binnen vijf jaar na de voorlopige oplevering van de ombouwwerken.

Naast deze vrijstelling, specifiek voor winkelpanden, wordt ook de bestaande vrijstelling van onroerende voorheffing na renovatie van een verwaarloosde of onbewoonbare woning geoptimaliseerd.

Wie een ongeschikt pand dat op de gewestelijke inventarissen staat sloop en vervangt door nieuwbouw, zal voortaan gedurende vijf jaar geen onroerende voorheffing betalen. Momenteel geldt slechts een gedeeltelijke vrijstelling, alleen het verschil in KI tussen het oude en nieuwe gebouw werd vrijgesteld. Voortaan zal dus het totale kadastraal inkomen van onroerende voorheffing vrijgesteld zijn.

Ook het aantal panden dat voor de vrijstelling na renovatie in aanmerking komt wordt uitgebreid. Het gaat voortaan ook om leegstaande of verwaarloosde bedrijfsruimten, naast de al in aanmerking komende woningen. Voor woningen wordt het voordeel afgetopt op 1.000 euro per jaar, voor bedrijfsruimten op 4.000 euro. Als het gesloopt pand vervangen wordt door verschillende panden, geldt de vrijstelling voor alle nieuwe gebouwen.

⁴ Schriftelijke vraag nummer 291 van 18 juni 2018.

Verder vereenvoudigen we de vrijstelling van verkeersbelasting wegens occasioneel vervoer, door naast het papieren rittenblad ook bewijsmogelijkheden aan de hand van de gegevens uit de kilometerheffing te voorzien. Deze laten toe te monitoren of een voertuig daadwerkelijk occasioneel gebruikt wordt.

Er werd ook voorzien in de opheffing van de vrijstellingen in het verkooprecht ten aanzien van de volgende entiteiten: HST-Fin nv (HST: hogesnelheidstrein), ASTRID nv (ASTRID: All-round Semi-cellular Trunking Radiocommunication Network with Integrated Dispatchings) en BIO nv.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

De doelstelling is gerealiseerd, maar behoeft uiteraard blijvende aandacht.

OD 1.3 Globale benadering Vlaamse woonfiscaliteit

a) realisaties

In de voorgaande beleidsbrief FB gaf ik mee dat de basis voor een hervorming van het verkooprecht reeds was gelegd. Dankzij de inzet van alle regeringspartners heeft dit uiteindelijk geleid tot het sluitstuk van deze doelstelling: het decreet van 18 mei 2018 houdende wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, wat betreft de hervorming van het verkooprecht en vereenvoudigingen in de registratiebelasting. Met die hervorming worden twee voor mij belangrijke doelstellingen behaald. Enerzijds geven de nieuwe verlaagde tarieven aan Vlamingen zoveel mogelijk de kans om een eigen woning te verwerven. Anderzijds zorgt de hervorming voor een eerlijkere fiscaliteit doordat niet langer het kadastraal inkomen bepaalt welk tarief wordt toegepast. In het verleden is immers genoeg gebleken dat een laag kadastraal inkomen niet noodzakelijk betekent dat het om een 'bescheiden' woning gaat.

Sinds 1 juni 2018 betaalt elke burger die zijn gezinswoning in ons gewest aankoopt een uniform verlaagd tarief van 7%. Wanneer de heffingsgrondslag voor de berekening van het verkooprecht bij de aankoop van de woning de 200.000 euro (of de 220.000 euro in kernsteden of de Vlaamse Rand rond Brussel) niet overschrijdt, kan hij bovendien genieten van een unieke rechtenvermindering van 5.600 euro.

De voorwaarden bij dit voordeeltarief met bijhorende rechtenvermindering zijn geënt op deze die vandaag gelden bij de toepassing van het zogenaamde abatement. Het moet gaan om een zuivere aankoop van de geheelheid volle eigendom van een woning door één of meer natuurlijke personen die nog geen andere woning of bouwgrond bezitten. Om het voordeel van dit tarief te behouden moet de koper een inschrijving nemen in het bevolkingsregister op het adres van het aangekochte goed binnen twee jaar na de datum van de aankoop.

Het verlaagd tarief van 7% is ook van toepassing wanneer een burger een woning koopt en binnen de 3 jaar na de aankoop een huurovereenkomst afsluit met een erkend sociaal verhuurkantoor voor een periode van minimum 9 jaar. Hiermee wordt, naar analogie met de hervormde onroerende schenkbelasting, een gunstregeling voorzien voor eigenaars die een kwaliteitsvolle woning ter beschikking willen stellen van de sociale huurmarkt.

Daarnaast heb ik, vermits ook het energiebeleid onder mijn bevoegdheden valt, groene accenten gelegd in de hervorming. Er geldt een bijkomende tariefverlaging van 1% (dus een verlaagd tarief van 6%) wanneer een burger zijn aangekochte gezinswoning binnen de 5 jaar na de aankoop onderwerpt aan een ingrijpende energetische renovatie. Hiermee wens ik de energieprestaties van onze oudere woningen, die toch meer dan de helft van ons vastgoed vertegenwoordigen, te verbeteren. De hiervoor vermelde

rechtenvermindering van 5.600 euro bedraagt bij toepassing van dit tarief van 6% naar analogie 4.800 euro. Eerder voerde ik voor gelijkaardige renovaties reeds een tijdelijke vermindering door die kan oplopen tot 100% van de onroerende voorheffing.

Ten slotte wordt een bijkomende fiscale stimulans voorzien voor de aankoop van onroerend erfgoed dat als gezinswoning wordt bestemd. In dat geval zal een verlaagd tarief van 1% van toepassing zijn. Voorwaarde hierbij is wel dat een bedrag, dat minstens 6% van de belastbare grondslag bedraagt, wordt geïnvesteerd in beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten die noodzakelijk zijn voor het behoud of de herwaardering van de erfgoedkenmerken en -elementen van het beschermde monument en die in een geldig beheersplan opgenomen zijn. Voor een overzicht van het nieuwe ondersteuningsinstrumentarium inzake Onroerend Erfgoed verwijs ik naar de beleidsbrief van mijn collega bevoegd voor Onroerend Erfgoed.

De hervorming houdt ook een vereenvoudiging in van het verkooprecht. Verschillende van de voorheen geldende gunstregimes (vb. abattementen, voordeeltarief aankoop landgoederen) worden afgeschaft. Conform het Vlaamse Regeerakkoord werd de meeneembaarheid wel behouden. Dit komt overigens ook tegemoet aan de vraag van internationale instanties (IMF en OESO) om de mobiliteit op de woningmarkt en de arbeidsmarkt te stimuleren.

De hervormingen van de onroerende voorheffing, schenkbelasting en vooral verkooprecht tijdens deze regeerperiode dragen bij tot een energiezuinige en kwaliteitsvolle huisvesting.

Betere woningen vormen betere en gezonde buurten, betere en gezonde buurten vormen een gezonde gemeente. Dit kadert harmonieus in het strategisch plan "De Vlaming leeft gezonder in 2025", eveneens een streven van deze Vlaamse Regering. Daarnaast komt dit ook ten goede aan het Vlaams klimaatbeleid, want ingevolge de lagere energiebehoefte is er namelijk ook minder uitstoot van broeikasgassen.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

Deze doelstelling is gerealiseerd.

OD 1.4 Vereenvoudiging van de tarieven schenkbelasting inzake onroerende goederen

De doelstelling is gerealiseerd.

OD 1.5 Verlaging verdeelrecht voor scheidende koppels

De doelstelling is gerealiseerd.

Sedert 1 januari 2016 kan het tarief van 1% worden genoten als de verdeling of afstand wordt gerealiseerd na de beëindiging van de wettelijke samenwoning of na de echtscheiding. Deze versoepeling heeft tot gevolg dat meer belastingplichtigen van deze belastingverlaging kunnen genieten.

OD 1.6 Modernisering erf- en schenkbelasting

a) realisaties

Naast de recente grondige hervorming van het verkooprecht en de al eerder in deze regeerperiode gerealiseerde hervorming van de schenkbelasting op onroerende

goederen, moderniseerde ik via het decreet van 6 juli 2018 ook de erf- en schenkbelasting. Om deze modernisering zo nauw mogelijk te laten aansluiten bij het gewijzigde erfrecht, treedt de modernisering in werking vanaf 1 september 2018. Dat is ook de datum waarop het gemoderniseerde federale erfrecht in werking treedt.

Zoals aangekondigd in de vorige beleidsbrief FB, is de modernisering opgebouwd rond twee pijlers: enerzijds het ondersteunen van het nieuwe federale erfrecht, anderzijds een meer gematigde erfbelasting door lagere tarieven voor verkrijgingen buiten de rechte lijn en door het invoeren van een aantal (voet)vrijstellingen in de rechte lijn.

Eerste pijler: ondersteunen van het nieuwe federale erfrecht

De hervorming van het federale erfrecht wordt gekenmerkt door een evenwicht tussen enerzijds een ruimere beschikkingsvrijheid van de erflater en anderzijds het behoud van familiale waarden en solidariteit. Het erfrecht wordt ook meer afgestemd op de verschillende gezinsvormen die in onze samenleving steeds vaker voorkomen en in de plaats komen van het traditionele gezin.

Het hervormde erfrecht biedt de mogelijkheid tot het sluiten van zogenaamde erfovereenkomsten. De toekomstige erflater kan met dit instrument zijn latere erfopvolging in samenspraak met zijn kinderen regelen. Een ideaal instrument dus om twisten naar aanleiding van een openvallende erfenis te voorkomen. Nochtans zou de onzekerheid omtrent het feit of er naar aanleiding van dergelijke erfovereenkomsten al dan niet schenkbelasting verschuldigd is, ertoe kunnen geleid hebben dat het instrument niet zou worden benut. Daarom voorziet het decreet dat de vermelding van eerdere niet-geregistreerde schenkingen in erfovereenkomsten fiscaal gezien niet tot titel strekt voor de heffing van de schenkbelasting. Principieel zal er dus bij de registratie van de erfovereenkomst geen Vlaamse schenkbelasting verschuldigd zijn. Partijen (of een van hen) kunnen hiervan wel afwijken door de opname van een fiscale verklaring.

Dit principe illustreert de faciliterende houding die de Vlaamse decreetgever heeft aangenomen ten aanzien van het nieuwe federale erfrecht.

De hervorming faciliteert ook de zogenaamde erfenissprong. Door de vergrijzing worden kinderen vaak pas op latere leeftijd tot de nalatenschap van hun ouders geroepen. Het zijn de kleinkinderen die op dat ogenblik meer behoefte hebben aan een financieel steuntje om bijvoorbeeld een zaak op te starten of om een eigen woning aan te kopen.

De federale wetgever had eerder bij wet van 10 december 2012 al een eerste vorm van vrijwillige erfenissprong voorzien: als een kind de nalatenschap verwerpt, treedt het kleinkind in zijn of haar plaats. Een mogelijke Vlaamse fiscale hinderpaal hadden we met de Vlaamse Regering al weggewerkt door de zogenaamde verwerpingsregel te schrappen.

Het principe dat een verwerping van een nalatenschap de Vlaamse schatkist geen nadeel mag berokkenen, werd bij decreet van 8 december 2017 geschrapt. Op die manier wordt een fiscale rem op de plaatsvervulling na een verwerping weggewerkt.

Het nieuw federaal erfrecht voorziet nog twee nieuwe vormen van erfenissprong. Een eerste is de zogenaamde inbreng ten behoeve van een derde. De situatie is daarbij als volgt. Een grootouder schenkt aan zijn of haar kleinkind. Het kind van de schenker – die dus de ouder is van de begiftigde – brengt deze schenking in bij het overlijden van de schenker en rekent deze schenking aan op zijn eigen aandeel in de nalatenschap van de schenker, hoewel hij zelf persoonlijk niets ontvangt. Er zijn dan eigenlijk, burgerrechtelijk gezien, twee schenkingen: één van de grootouder aan het kleinkind, een tweede van het kind aan het kleinkind. Ook deze nieuwigheid willen we ondersteunen door geen dubbele

schenkbelasting te heffen. Een opname hiervan in het decreet bleek juridisch niet nodig, een standpunt van de Vlaamse Belastingdienst biedt hiervoor de nodige rechtsgrond.

Een tweede nieuwe mogelijkheid is de generatiesprong die wordt gestipuleerd in een globale erfovereenkomst. Ook hiervoor geldt de coulante houding van de Vlaamse Belastingdienst.

De Vlaamse Regering is dan zelf nog een stap verder gegaan en heeft een autonome regeling ingevoerd, de zogenaamde doorgeefschenking. Dit concept werd in het decreet van 6 juli uitgewerkt.

De Vlaamse erfenissprong of doorgeefschenking voorziet een nieuwe vrijstelling van schenkbelasting. Die vrijstelling geldt ten belope van de waarde van de goederen die binnen het jaar vóór de schenking ook aan erfbelasting werd onderworpen.

Zo kan een kind dat erft zelf beslissen tot het fiscaal zeer voordelig doorschenken van alle of een deel van de geërfde goederen. Bij een verwerping met plaatsvervulling – zoals voorzien bij de wet van 2012- is het alles of niets. Je kan immers je aandeel in een nalatenschap enkel voor het geheel verwerpen. Een gedeeltelijke verwerping is niet mogelijk. De doorgeefschenking laat een gedeeltelijke erfenissprong wel toe.

Een van schenkbelasting vrijgestelde doorgeefschenking wordt voorafgegaan door een verkrijging, die voor de erfbelasting wordt onderworpen aan het tarief voor de rechte lijn en tussen partners. De erfopvolger-schenker kan dus een partner of een kind of kleinkind zijn, maar ook andere erfopvolgers die voor de toepassing van de erfbelasting met biologische afstammelingen worden gelijkgesteld, zoals een zorgkind of een stiefkind, komen in aanmerking.

Bij notariële akte, verleden binnen het jaar na het overlijden van de erflater, schenkt de erfopvolger-schenker aan een afstammeling of aan een persoon die voor de schenkbelasting met een afstammeling wordt gelijkgesteld.

De vererfde en de geschonken goederen hoeven niet identiek te zijn, de vrijstelling is van toepassing op een geschonken waarde in zoverre die waarde ook aan de erfbelasting werd onderworpen. Maar een belastingvrije doorgeefschenking is niet mogelijk voor een "erfenisvreemd" onroerend goed, een onroerend goed dat geen deel uitmaakt van de belastbare verkrijging uit de nalatenschap, tenzij de verkrijger bij overlijden reeds een onverdeeld deel in datzelfde goed bezat.

Tweede pijler: een meer gematigde erfbelasting

Ik kondigde in de vorige beleidsbrief FB reeds aan dat er bijzondere aandacht zou worden geschonken aan de te hoge belastingdruk in de zijlijn. Hieraan werd dankzij het decreet van 6 juli ook effectief gereduceerd. Zowel het tarief toegepast op het eerste en onderste gedeelte van de verkrijging als het tarief toegepast aan de top van de verkrijging werden verlaagd. Zo wordt de belastingdruk zowel voor de grote als voor de kleinere verkrijgingen gematigd.

Er is nu een nieuwe laagste schijf van 0,01 tot 35.000 euro, belastbaar aan een tarief van 25%, in de plaats van de vroegere laagste tariefschijf tot 75.000 euro die belast werd aan respectievelijk 30% bij verkrijgingen tussen broers en zussen en 45% voor verkrijgingen tussen verdere verwanten en niet-verwanten.

Het vroegere hoogste tarief van 65%, toegepast op het deel van de verkrijging boven 125.000 euro, werd geschrapt.

De Vlaamse Regering heeft ook gevolg gegeven aan de verzuchting om de druk van de erfbelasting op de langstlevende partner te verminderen. Het is een internationale tendens om het vermogen dat de partners gezamenlijk tijdens het leven hebben opgebouwd niet weg te belasten op het moment dat één van beiden alleen komt te staan.

Sedert 1 januari 2007 wordt de waarde van de gezinswoning vrijgesteld van erfbelasting in het voordeel van de langstlevende partner. Deze vrijstelling is nog steeds maatschappelijk van groot belang. Dankzij deze vrijstelling kan een verkoop van de gezinswoning, uit noodzaak om de erfbelasting te betalen, worden vermeden. Maar er zijn ook situaties waar partners door omstandigheden geen gezinswoning (meer) hebben op de dag van het overlijden van een van hen, of op dat ogenblik nog geen gezinswoning hebben.

Bovenop deze vrijstelling voor de gezinswoning is voortaan bijkomend 50.000 euro van het roerend vermogen dat de erflater nalaat in voordeel van de langstlevende partner vrijgesteld van erfbelasting.

Ten slotte wordt ook de fiscale druk gematigd voor jonge weeskinderen. Het gaat om kinderen, jonger dan 21 jaar, die beide ouders verloren hebben. Dat is een zeer dramatische situatie en de Vlaamse Regering heeft gemeend dat in zo'n omstandigheden de fiscale druk bijkomend moet worden verminderd. Een te zware taxatie is ongepast, in deze situatie meer nog dan bij andere overlijdens. Voor deze kinderen is nu een nieuwe vrijstelling voorzien voor verkrijgingen van de gezinswoning. De gezinswoning is de woning die op het ogenblik van het overlijden van de langstlevende ouder diens woning was. Het weeskind zelf hoeft er dus niet noodzakelijk in gedomicilieerd te zijn. En naar analogie met de vrijstellingen voor de langstlevende partner wordt ook voor deze weeskinderen een vrijstelling van 75.000 euro voorzien in de verkrijging van de roerende activa.

Deze nieuwe voordelen voor weeskinderen komen bovenop de vermindering van 75 euro voor elk vol jaar dat nog moet verlopen tot het kind de leeftijd van eenentwintig jaar bereikt.

De grondige hervorming van de erf- en schenkbelasting verlaagt de belastingdruk substantieel, vooral voor kleinere nalatenschappen. Doordat de hervorming van de erfbelasting op 1 september 2018 in werking treedt, werd de oefening ook mooi op tijd afgerond. Ook de federaal hervormde regels inzake het erfrecht treden dan in werking. Op die manier werd de inwerkingtreding van beide hervormingen dus op elkaar afgestemd.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

Deze doelstelling is gerealiseerd.

OD 1.7 Lagere belasting op arbeid

De doelstelling is gerealiseerd. Vlaanderen blijft achter de beleidskeuze staan om de minderinkomsten van de federale tax shift niet te compenseren met nieuwe belastingen.

*OD 1.8 Successieregeling voor verzamelaars**a) realisaties*

De afgelopen maanden heeft VLABEL nauw samengewerkt met het departement Jeugd, Cultuur en Media om tot verbeteringen of alternatieven te komen voor de bestaande regeling rond inbetalinggeving van kunstwerken.

De hervorming moet tot gevolg hebben dat de regeling voor erfgenamen toegankelijker en aantrekkelijker wordt, zodat meer cultuurgoederen binnen Vlaanderen kunnen worden behouden. Buitenlandse voorbeelden kunnen daarbij als inspiratiebron fungeren. Voor een nadere toelichting bij dit hervormingsproject verwijs ik naar de beleidsbrief van mijn collega bevoegd voor Cultuur.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

In samenspraak met de betrokken administraties zal dit project uitmonden in een voorontwerp van decreet. Om de regelgeving uitvoerbaar te maken, wordt ook nog een uitvoeringsbesluit opgemaakt.

*OD 1.9 Onderzoek naar fiscale stimuli onroerend erfgoed**a) realisaties*

Na stimulansen voor onroerend erfgoed in het verkooprecht en de schenkbelasting, is nu ook de stimulans in de personenbelasting een feit. Met het decreet van 20 april 2018 worden met ingang van aanslagjaar 2019 de hiernavolgende punten gewijzigd.

Een aantal bestaande generieke inhoudelijke drempels worden opgeheven. Zo vereist de regelgeving niet meer om het erfgoed in kwestie publiek toegankelijk te maken. Het huidige verbod om het goed te verhuren wordt eveneens geschrapt en het is niet langer vereist om een voorafgaande toelating te vragen voor het uitvoeren van de werken.

Vanuit het streven naar rationalisering kan de belastingvermindering niet langer gecumuleerd worden met een premie. De begunstigde kan vrij kiezen tussen één van beide systemen.

In het kader van de implementatie van het decreet van 20 april 2018 werd verder overleg gepleegd met de FOD Financiën. Het Agentschap Onroerend Erfgoed en de FOD Financiën werken de technische details uit opdat de attesten automatisch worden overgedragen en ingevuld in de belastingaangifte van de belastingplichtige. Ook dit is voor mij van belang, op die manier creëren we immers een belangrijke vereenvoudiging voor de burgers.

Opdat het decreet op 1 januari 2019 in werking kan treden, dienen de nodige wijzigingen te worden doorgevoerd in de betrokken uitvoeringsbesluiten. De Vlaamse Regering heeft het besluit, na de verwerking van de opmerkingen van de betrokken adviesraden, op 21 september 2018 voor een tweede keer principieel goedgekeurd.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

De doelstelling is gerealiseerd.

Het wijzigingsbesluit van de Vlaamse Regering dat uitvoering geeft aan het decreet van 20 april 2018 volgt het verdere besluitvormend proces. Het departement FB blijft uiteraard het Agentschap Onroerend Erfgoed de nodige ondersteuning bieden en als single point of contact met de FOD Financiën fungeren bij de concrete implementatie van die regelgeving.

*OD 1.10 Naar een duurzame mobiliteitsfiscaliteit**a) realisaties*

Zoals in mijn vorige beleidsbrief aangegeven, is deze doelstelling intussen volledig gerealiseerd voor alle aspecten waar Vlaanderen autonoom op kan sturen. Door opeenvolgende maatregelen werd zowel de belasting op de inverkeerstelling als de jaarlijkse verkeersbelasting op een groene leest geschoeid. Parameters die de milieuvriendelijkheid door wagens definiëren, worden meegenomen in de berekening van de verkeersbelastingen, maar zijn eveneens bepalend voor aanvullende vrijstellingen en verminderingen. Enkel de vergroening van de leasingwagens en de studie inzake de uitrol van een systeem van wegheffing voor alle andere voertuigen dan de zware vrachtwagens blijven nog op te volgen punten, hetgeen geduid wordt in de relevante onderdelen hieronder.

Vergroening van de verkeersbelasting

Voor de leasingvoertuigen werd vooralsnog geen intergewestelijk samenwerkingsakkoord gesloten. De inspanningen worden evenwel verder gezet. Wel heeft VLABEL, net als de Waalse administratie, geparticipeerd in de Taskforce opgericht door de regering van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest met als doel mee te reflecteren over de vergroening van de mobiliteitsfiscaliteit voor leasingwagens.

Gedifferentieerde boetes kilometerheffing

Uit de controlecijfers van de kilometerheffing blijkt dat de regelgeving rond de kilometerheffing goed gerespecteerd wordt. De aanvankelijk hoge boetes hebben zeker bijgedragen tot de fiscale compliance, maar werden door de transportsector als disproportioneel ervaren. Het was dan ook mijn betrachting om met ingang van 1 januari 2018 meer proportionaliteit en billijkheid in het boetesysteem voor de kilometerheffing te laten invoeren. De vaste boete van 1000 euro werd vervangen door lagere gedifferentieerde boetetarieven naargelang de ernst van de inbreuk en het type van inbreuk. Daarnaast werd het aantal boetes beperkt tot één boete per gewest per kalenderdag en werd ook de mogelijkheid voorzien om het boetebedrag of het aantal boetes in bepaalde gevallen te verminderen.

Versoepeling terugbetalingsregeling gecombineerd vervoer

Zoals eerder aangegeven realiseerde het decreet van 23 december 2016 met ingang van aanslagjaar 2016 een verregaande versoepeling en vereenvoudiging van de terugbetalingsregeling in de verkeersbelasting voor gecombineerd vervoer, waarbij een gedeelte van het traject via spoor of waterweg verloopt en een ander gedeelte via wegvervoer.

Om nog meer vervoerders te stimuleren om van deze minder milieubelastende vervoersmodi gebruik te maken, werd de versoepeling nog verder doorgedreven vanaf aanslagjaar 2017. Concreet kan de terugbetaling voor gecombineerd vervoer gevraagd worden vanaf 100 in plaats van 220 overslagverrichtingen van of naar een spoor-, binnenwater- of zeetraject. Door deze milieuvriendelijkere alternatieve vervoerspistes nog meer te stimuleren kan ook de congestie op ons wegennet verder verminderd worden.

Beperking van de vrijstelling voor aardgas-voertuigen

Met het decreet van 16 juni 2017 werd de vrijstelling inzake de belasting op de inverkeerstelling en de jaarlijkse verkeersbelasting voor personenwagens, auto's voor dubbel gebruik en minibussen waarvan de motor aangedreven wordt met aardgas (CNG/LNG) beperkt tot voertuigen met maximaal 11 fiscale paardenkracht. De beperking werd ingevoerd om oneigenlijk gebruik van de vrijstelling tegen te gaan. Er werd tegelijk een nieuwe vermindering van de belasting op de inverkeerstelling ingevoerd voor CNG-voertuigen met een belastbaar vermogen van minimum 12 fiscale paardenkracht, zodat de meerkost van dergelijke voertuigen alsnog gerecupereerd kan worden en de stimulans aldus overeind blijft, terwijl het ombouwen louter uit fiscale overwegingen wordt vermeden.

Onderzoek naar de opportuniteit van de uitrol van een wegenheffingssysteem

Mijn administratie werd het afgelopen werkjaar opnieuw nauw betrokken bij de lopende studies inzake rekeningrijden voor lichte voertuigen en meer algemeen inzake een wegenheffingssysteem voor alle soorten van voertuigen die niet aan de bestaande kilometerheffing onderworpen zijn. Het wegenheffingssysteem, dat naast de bestaande kilometerheffing zal bestaan, moet ruim opgevat worden. Het onderzoek spitst zich niet alleen toe op de optie van een verdere uitrol van de gebiedsdekkende kilometerheffing naar andere voertuigen dan de vrachtwagens, maar onderzoekt ook de alternatieve mogelijkheid en opportuniteit van een lokale heffing zoals bijvoorbeeld een cordon- of zoneheffing of een kilometerheffing die zich beperkt tot bepaalde wegen of gebieden. Zowel het departement Financiën en Begroting als VLABEL zijn vertegenwoordigd in de administratieve werkgroep in de schoot van het regionaal ambtelijk coördinatieplatform voor een wegenheffing. Mijn administratie zetelt eveneens in de stuurgroep van het onderzoeksproject voor de uitrol van een systeem van wegenheffing en in diverse thematische werkgroepen. Dit onderzoek werd in juli 2018 uitbesteed door het departement Mobiliteit en Openbare Werken (MOW). Voor meer informatie verwijs ik naar de beleidsbrief van collega Weyts.

Een betere luchtkwaliteit kadert eveneens in het strategisch plan "De Vlaming leeft gezonder in 2025" van de Vlaamse Regering en sluit aan bij het Vlaams luchtbeleidsplan 2030'.

*b) prognose voor het volgende begrotingsjaar**Vergroening van de verkeersbelasting*

In de afgelopen jaren werden zoals reeds aangegeven verschillende initiatieven genomen om de verkeersbelastingen te vergroenen, zelfs in die mate dat het Vlaamse Gewest momenteel nagenoeg geen betekenisvolle verdere autonome vergroening inzake de verkeersbelasting meer kan doorvoeren.

Ingevolge het mobiliteitspakket van de Europese Commissie van eind mei 2017 moeten de autobussen en autocars op korte termijn mee ondergebracht worden in het bestaande tolsysteem voor vrachtwagens vanaf 3,5 ton MTT.

Voor de motorfietsen wordt geen volledige vergroeningsoefening doorgevoerd. Wel zal ik – naar analogie met de eerdere vergroeningsvoorstellen voor andere elektrische voertuigen en voertuigen op waterstof – nog een vrijstelling invoeren van de belasting op de inverkeerstelling voor motorfietsen die uitsluitend aangedreven worden door een elektrische motor of waterstof.

Onderzoek naar de opportuniteit van de uitrol van een wegenheffingssysteem voor lichte voertuigen

Mijn administratie blijft actief deelnemen aan de stuurgroep van het onderzoeksproject voor de uitrol van een systeem van wegenheffing, waar het zelfs de leiding heeft in een aantal cruciale werkpakketten. De belangrijkste onderzoeksresultaten worden in 2019 verwacht. Uiteraard blijft mijn administratie haar expertise inzake de kilometerheffing voor vrachtwagens eveneens actief inzetten bij de voorbereiding voor en opvolging van het nieuwe systeem, als we met de Vlaamse Regering beslissen tot de invoering daarvan.

OD 1.11 Evaluatie en bijsturing leegstandheffing bedrijfsruimten

De doelstelling is gerealiseerd.

OD 1.12 Alternatieve grondslag onroerende voorheffing

a) realisaties

De financiering voor het RETAX II-project is intussen goedgekeurd.

De belangrijkste doelstelling is de ontwikkeling van econometrische modellen die moeten toelaten een alternatieve grondslag voor de onroerende voorheffing te simuleren, rekening houdend met alle moderne vereisten inzake energie-efficiëntie en duurzaamheid.

Voorts had ik voorzien dat mijn administratie in 2017 zou nagaan of de gewijzigde context na de overname van de erf- en registratiebelastingen bijkomende mogelijkheden biedt in de zoektocht naar een alternatieve grondslag. Daartoe werd de analyse van de bestaande data en datastromen vooropgesteld in het kader van de Mergus-werkgroep van het departement FB.

Om deze analyse te kunnen uitvoeren, werd een werkgroep opgericht met leden van zowel het departement Financiën en Begroting als van VLABEL. In deze werkgroep werden verschillende alternatieven voorgelegd en besproken.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

Het eindrapport wordt verwacht in de tweede helft van 2019.

OD 1.13 Versterking van de fiscale positie van Vlaamse ondernemers en de Vlaamse overheid ten aanzien van andere beleidsniveaus

De doelstelling is uitgevoerd.

OD 1.14 Versterking fiscale positie ondernemingen

a) realisaties

Zoals vooropgesteld, gezien de verlenging van de maatregel inzake materieel en outillage, monitoren we de verdere afbouw van het resterende belastbaar materieel en outillage.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

De doelstelling is gerealiseerd.

OD 1.15 Verdere afschaffing fiscale ongelijkheid publieke en private sector

a) realisaties

Zoals ik vorig jaar aankondigde werden een aantal fiscale voordelen in de publieke sector opgeheven bij decreet van 22 juni 2018 houdende de rationalisering van fiscale gunstmaatregelen. Ik verwijs hiervoor naar OD 1.2 Verdere rationalisering van de Vlaamse fiscaliteit.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

Deze onderzoeksdoelstelling zal verder opgenomen worden binnen de ruimere oefening van OD 1.2 Verdere rationalisering van de Vlaamse fiscaliteit en als zodanig een aandachtspunt vormen bij toekomstige decreetsevaluaties van de VCF.

OD 1.16 Onderzoek naar uitbouw van ruling

De doelstelling is uitgevoerd.

OD 1.17 Uitbreiding van het globaal datamodel en versterking van interne en externe informatie-uitwisseling

a) realisaties

Het voorbije jaar werd het FANTASI-microsimulatiemodel voor beleidssimulaties in de personenbelasting verder uitgebreid en geactualiseerd. Hierdoor kunnen niet alleen prognoses gemaakt worden met betrekking tot wijzigingen aan de opcentiemen en de belastingverminderingen in de personenbelasting in een meerjarig perspectief maar wordt het ook mogelijk om elasticiteitsparameters en parameters voor de meerjarenraming te bepalen. De dynamische versie maakt gebruik van gekende macro-economische en demografische variabelen (BBP-groei, bevolkingssamenstelling, werkloosheidscijfers,...) en onbekende, geschatte macro-economische en demografische evoluties. De dynamische versie van het model brengt grote voordelen met zich mee. Het laat immers toe de kosten of opbrengsten van beleidsveranderingen exclusief gedragswijzigingen niet op één moment in de tijd, maar over een bepaalde periode in kaart te brengen.

Binnenkort worden ook de resultaten opgeleverd van enerzijds het onderzoek naar de correlatie tussen de evolutie van het inkomen, de leeftijd en de activiteitstatus en anderzijds de evolutie van het aantal aangiftes en de aangegeven bedragen in de personenbelasting in het kader van de fiscale uitgaven.

Dit jaar wordt nog een interne workshop georganiseerd om de verschillende mogelijkheden van het model binnen de eigen administratie voor te stellen.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

Het vermelde microsimulatiemodel wordt verder geactualiseerd naar de beschikbare aanslagjaren, zowel naar regelgeving als beschikbare data.

Verder wordt ingezet op een grondige analyse van de data met betrekking tot de eigen bevoegdheden binnen de personenbelasting.

Begin volgend jaar wordt tevens een workshop georganiseerd met externe partijen. Onder de genodigden zullen zich onder andere de andere gewesten, de FOD Financiën, het Planbureau, de Nationale Bank en universiteiten bevinden. Deze workshop kan potentieel leiden tot nieuwe samenwerkingsverbanden.

OD 1.18 Decentralisatie verkrottingsheffing

De doelstelling is gerealiseerd.

*OD 1.19 Meer gericht beleidsrelevant onderzoek**a) realisaties*

In het voorbije beleidsjaar werden meerdere overheidsopdrachten inzake gericht beleidsrelevant onderzoek in de markt geplaatst en gegund.

De opdracht tot het opmaken van een budgettair uitgavenmodel met het oog op een ruimere risicoanalyse van de Vlaamse begroting werd gegund aan de K.U.Leuven. De uitvoeringstermijn loopt tot november 2019.

Daarnaast ontwikkelt de Universiteit Antwerpen de indicatoren en een werkmethode om te komen tot een meer prestatiegerichte begroting. De uitvoeringstermijn eindigt in november 2018.

In het voorjaar van 2018 voerde de Universiteit Antwerpen onderzoek naar o.a. de lessen uit het verleden en de noodzakelijk voorwaarden om een burgerbegroting te operationaliseren. Het onderzoeksrapport werd inmiddels opgeleverd.

Tot slot voert de Universiteit Antwerpen momenteel onderzoek naar de mogelijkheden voor Vlaanderen om een tax shift door te voeren binnen de woonfiscaliteit. De uitvoeringstermijn eindigt in de tweede helft van 2019.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

Ook in de toekomst blijft mijn administratie de actuele onderzoeksnoden monitoren en waar nodig de vereiste overheidsopdrachten uitwerken en in de markt plaatsen.

In het witboek 'open en wendbare overheid' van 7 juli 2017 werd bovendien opgenomen dat het beleidsrelevant onderzoek dient te worden ontsloten in een onderzoeksagenda van de Vlaamse overheid. Het document 'Onderzoeksagenda Vlaamse overheid 2017-2018' bevatte een eerste overzicht op basis van de onderzoeken in de beleidsbrieven. Mijn administratie zal de nodige bijdragen leveren aan de redactie van de toekomstige onderzoeksagenda's.

SD 2. Correct innen van belastingen

a) realisaties

De belangrijkste realisaties van het afgelopen jaar worden toegelicht bij de bespreking van de verschillende operationele doelstellingen. Net zoals vorig jaar zijn de stand van zaken rond de inning van de erf- en registratiebelastingen en de voorbereidingen voor de overname van de belasting op de automatische ontspanningstoestellen en de belasting op de spelen en weddenschappen blikvangers.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

Voor de prognose, verwijs ik naar de onderliggende prognoses bij de hierna besproken operationele doelstellingen.

In de begroting zijn de uitgaven die verband houden met het fiscale inning terug te vinden onder programma 'CD Fiscaliteit', met de codes en omschrijvingen: 'CD DA: Doelgericht fiscaal beleid' en 'CD DE: Efficiënte inning en invordering van de belastingen in eigen beheer'. Langs ontvangstenzijde worden de onderscheiden heffingen opgenomen onder 'CD DD: Kilometerheffing', 'CD DF : Heffingen op leegstaande, verkrotte, ongeschikte of onbewoonbare woningen en/of gebouwen', 'CD DG: Jaarlijkse verkeersbelasting', 'CD DH: Belasting op de inverkeerstelling', 'CD DI: Eurovignet', 'CD DJ: Onroerende voorheffing' 'CD DK: Erfbelastingen', 'CD DL: Registratiebelastingen', 'CD DM: Planbatenheffing', 'CD DN: Bruto opcentiemen', 'CD DX: DAB Grondfonds' en 'CD DY: Rubiconfonds'. In bijlage bij het middelendecreet wordt in de 'Inventaris van de fiscale uitgaven' een overzicht gegeven van de geraamde minderontvangsten die voortvloeien uit de diverse fiscale gunstregimes.

OD 2.1 Overname van de registratie- en successierechten

a) realisaties

Ik kondigde in mijn vorige beleidsbrief aan dat VLABEL verder zou inzetten op kwantiteit en kwaliteit bij de behandeling van de dossiers. Ik ben blij te kunnen melden dat dat ook dit jaar weer gelukt is. Uit de monitoring van de cijfers van de taxatiedossiers blijkt dat de doorlooptijden voor de taxatie structureel gedaald zijn. Dit zorgt er niet alleen voor dat de burger mag rekenen op de correcte behandeling van zijn dossier binnen aanvaardbare termijnen, maar ook dat de Vlaamse begroting op structurele inkomsten uit beide belastingen mag rekenen. Bovendien zijn in de afgelopen jaren sinds de overname van de inning het aantal bezwaarschriften ten opzichte van het aantal aanslagen eveneens telkens gedaald, waaruit ik besluit dat de kwaliteit van de taxatieprocedure zowel voor registratie- als erfbelasting steeds is toegenomen.

Dat blijkt eveneens uit de werkzaamheden van de interne inspectiedienst, die de behandelde dossiers steekproefsgewijs toetst aan kwaliteitsnormen. De interne inspectiedienst van VLABEL, die actueel bestaat uit een team van vijf inspecteurs, werd sinds januari 2018 effectief ingezet voor het uitvoeren van tweedelijns-kwaliteitscontroles. Deze controles worden toegespitst op de normen correctheid, uniformiteit, tijdigheid, integriteit en klantgerichtheid.

De resultaten van de interne kwaliteitscontrole over de eerste helft van 2018 werden aan de diensten van taxatie overgemaakt met een dubbel doel. Uiteraard kunnen de onvolkomenheden in de gecontroleerde dossiers nog rechtgezet worden, maar eveneens kunnen – en dat vind ik minstens even belangrijk – uit meer voorkomende opmerkingen aanbevelingen geformuleerd worden om de taxatieprocedures, de ICT-systemen of de interne organisatie verder te verbeteren.

Ik hecht veel aandacht aan de controledossiers op de gunstregimes bij registratiebelastingen. Dergelijke controles hebben immers een grote impact op de

betrokken belastingplichtigen en vaak vinden de betrokkenen het oneerlijk dat het enige tijd duurt vooraleer die controles plaatsvonden. Ik herinner eraan dat bij de overname van de inning in 2015, de controle met betrekking tot de naleving van de voorwaarden gunstregimes met enkele jaren vertraging uitgevoerd werden. Dat resulteerde in de inning van bijkomende rechten tot tien jaar na bv. de aankoop van de woning waarvoor van een gunstregime werd genoten. Die achterstand is intussen volledig weggewerkt. Het is evident dat burgers dergelijke belastingaanslag nog steeds niet graag zien komen, maar dat is in ieder geval niet meer te wijten aan een onredelijk lange behandeltermijn. VLABEL neemt hier dit najaar trouwens nog een nieuw initiatief rond, daar kom ik zo dadelijk op terug.

Ik kan dan ook besluiten dat ook dit overnametraject intussen volledig afgerond is én opnieuw een succes genoemd mag worden.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

De doelstelling van de overname is gerealiseerd. De verdere optimalisatie van enkele processen, kadert binnen de algemene doelstelling van correcte inning en efficiëntie.

Ik stelde daarnet al dat de – noodzakelijke – controles op de gunstregimes registratiebelastingen een gevoelig thema zijn. Na de controle van gunstregimes bij registratiebelastingen kan blijken dat niet aan alle voorwaarden voldaan is om het genoten voordeel te behouden. Die bijkomende aanslag komt voor veel belastingplichtigen als een verrassing: het engagement dat bij de aankoop van de woning werd aangegaan om aan de voorwaarden te (blijven) voldoen, is na al die jaren vaak al vergeten. Uiteraard zorgen deze navorderingen voor veel reacties, bezwaren en klachten.

Deze problematiek blijkt onder meer bij de bespreking in het Vlaams Parlement van het verslag van de Vlaamse Ombudsdienst. Naar aanleiding van de bespreking op 13 maart 2018⁵ had ik al aangegeven dat de Vlaamse Belastingdienst de mogelijkheid tot het systematisch en op eigen initiatief verzenden van een waarschuwing zou onderzoeken, een soort automatische 'alert' aan die kopers en belastingplichtigen wier termijn het einde nadert, en die duidelijk nog niet aan de verplichtingen hebben voldaan. Op die manier kunnen de eerder 'vergeetachtige' kopers vriendelijk aan hun verbintenissen worden herinnerd. Dat getuigt van een klantvriendelijker aanpak dan onaangekondigd aanslagbiljetten te verzenden na de feiten. Dit is voor mij een zeer waardevol en belangrijk initiatief.

VLABEL zal nu voortaan zelf proactief enkele extra checks uitvoeren. In een eerste fase wordt gestart met controles op bewoningsvoorwaarden, enerzijds omdat die vrij eenvoudig semi-automatisch te controleren zijn, en anderzijds omdat de bewoningsvoorwaarden essentieel zijn voor het behoud van de meest toegekende gunstregimes (de abbattementen en de verlaagde tarieven, zoals het vroegere klein beschrijf en het nieuwe tarief voor de enige gezinswoning). VLABEL zal de naleving van de bewoningsvoorwaarden drie maanden voor het verstrijken van de termijnen zelf al controleren.

Voor het behoud van het voordeel van het klein beschrijf bijvoorbeeld diende de koper van de bescheiden woning of zijn echtgeno(o)t(e) zijn inschrijving in het bevolkingsregister of vreemdelingenregister te nemen op het adres van de aangekochte woning binnen een termijn van 3 jaar te rekenen vanaf de datum van de authentieke akte van verkrijging. Deze inschrijving diende bovendien tenminste 3 jaar zonder onderbreking behouden te blijven. VLABEL zal nu zelf drie maanden vóór het verstrijken

⁵ Op dinsdag 13 maart 2018 besprak de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting het hoofdstuk belastingen uit het Jaarverslag van de Vlaamse Ombudsdienst 2017 (*Parl.St.* VI.Parl. 2017-18, nr. 41/1).

van de termijn van drie jaar voor het nemen van de inschrijving de naleving hiervan nagaan. Als uit die proactieve controles blijkt dat er nog geen inschrijving genomen is, wordt een waarschuwingsbrief gestuurd. De koper wordt gewezen op het nakende verstrijken van de termijn en op de mogelijkheid om in extremis het engagement, aangegaan bij de aankoop van de woning, na te leven. Zo kan betrokkene zelf een vordering van aanvullend verkooprecht en een daarbij horende belastingverhoging vermijden.

OD 2.2 Digitalisering van contacten met de burger

a) realisaties

In het voorjaar van 2018 werd een nieuwe omgeving in productie gesteld voor de interactieve toepassingen van VLABEL. Naast een aangepaste look-and-feel, werden vooral extra maatregelen ingebouwd op vlak van informatieveiligheid. Dossiergebonden toepassingen zijn voortaan voor de belastingplichtigen pas toegankelijk nadat ze zich hebben aangemeld. Dit is onder meer om in te spelen op de nieuwe privacywetgeving die intussen van kracht is (de alom gekende GDPR - General Data Protection Regulation). Onder dossiergebonden toepassingen verstaan we: toepassingen waarbij persoonlijke informatie kan geraadpleegd worden of gewijzigd. Toepassingen zoals het uitvoeren van simulaties voor de verkeersbelastingen en voor de onroerende voorheffing blijven vrij toegankelijk. Als iemand tijdens het surfen acties zou willen uitvoeren waarvoor aanmelden noodzakelijk is, wordt hij of zij automatisch naar de aanmeldpagina omgeleid.

Door gebruik te maken van de webcomponenten die Informatie Vlaanderen ter beschikking stelt, kan het aanloggen zelf voortaan op meer manieren dan vroeger het geval was. Naast de gekende aanlogmogelijkheden van de elektronische identiteitskaart en het burgertoken, kan de belastingplichtige zich voortaan ook aanmelden met een SMS-code en mobiele app ('itsme').

Voor wat betreft de aangifte erfbelasting is een aangepaste upload-module in gebruik genomen waarbij makkelijker diverse formaten bestanden via de website aan VLABEL bezorgd kunnen worden. De eerste fase van een geoptimaliseerde upload van een offline ingevuld digitaal formulier is gerealiseerd. Ondertussen worden impactanalyses uitgevoerd met het oog op de verdere ontwikkeling van een online aangiftemodule met een rechtstreekse integratie en gegevensuitwisseling met de dossierverwerkingssystemen, naar analogie met het intussen vertrouwde tax-on-web in de personenbelasting.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

Vanaf het najaar start VLABEL met een traject om in te stappen in het webplatform dat door Informatie Vlaanderen ontwikkeld wordt. Het webplatform wordt eerstdaags in gebruik genomen voor de hoofdsite van de Vlaamse Overheid, 'vlaanderen.be'. VLABEL heeft zich net geëngageerd om zijn website in de loop van 2019 te migreren naar het nieuwe Webplatform, als één van de eerste grote entiteiten van de Vlaamse overheid.

Dat betekent dat de website 'belastingen.vlaanderen.be' op termijn zal versmelten met 'vlaanderen.be'. Dit heeft als groot voordeel dat verwante thema's op een vlotte manier met elkaar in verband kunnen worden gebracht. Veel informatie die nu versnipperd op verschillende websites van de Vlaamse overheid bijeengesprokkeld moet worden, kan dan bijeengebracht worden tot clusters van informatie. Informatie over ruimtelijke ordening, omgevingsvergunning, energieprestatieregelgeving en woonfiscaliteit bv. kan gaandeweg, naargelang meer entiteiten in het project instappen, vlot bijeengebracht

worden in een thema “wonen”, zodat de burger snel alle voor hem in zijn levensfase relevante informatie, op een geïntegreerde manier, zal kunnen terugvinden.

In het kader van de overname van de belasting op de spelen & weddenschappen en op de automatische ontspanningstoestellen (AOT), zal het gehele aangifteproces ook digitaal verlopen. Het fiscaal vignet op de AOT verdwijnt. De controleurs zullen ter plaatste via tablet kunnen controleren of de belasting is voldaan.

Het papieren rittenblad verdwijnt zoveel mogelijk voor de vrijstelling van vrachtwagens wegens occasioneel verkeer. Er zal zoveel mogelijk gebruik worden gemaakt van de data van de OBU (onboard unit) van de kilometerheffing.

OD 2.3 Implementatie persoonlijk dossier erf- en registratiebelastingen

Voor de bespreking van deze doelstelling verwijs ik naar OD 2.2.

OD 2.4 Optimalisering van de controle op de verkeersbelasting

a) realisaties

De inzet van de controleteams voor de verkeersbelastingen, waaronder ook de kilometerheffing, blijft een belangrijk instrument bij de handhaving van de fiscale verplichtingen.

Net zoals vorige jaren blijven de controleteams dagelijks actief, met zelfstandige controles of in samenwerking met andere diensten. De verhouding voertuigen in overtreding versus gecontroleerde voertuigen blijft door de volgehouden inspanningen nagenoeg stabiel rond de 1%.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

Naast de eigen controles wordt eveneens blijvend ingezet op zogenaamde FICA-controles: Full Integrated Control Action. Verschillende overheidsdiensten, zoals politie, sociale inspectie, douane, wegeninspectie, enz. gaan in een geïntegreerde controle-actie samenwerken. Daarbij treedt elke overheidsdienst op vanuit zijn eigen sterkte, bevoegdheden en expertise, met zijn eigen controlefocus. De ervaring leert immers dat overtredingen op het ene vlak vaak gepaard gaan met problemen op een ander, zoals bv. verkeersbelasting en verzekering.

*OD 2.5 Eigen inning van de laatste groep oneigenlijke gewestbelastingen**a) realisaties*

De Vlaamse Regering heeft op 15 december 2017 de beslissing genomen tot het in eigen beheer nemen van de dienst van de laatste cluster gewestbelastingen die nog federaal geïnd wordt: de belasting op de spelen en weddenschappen (SW), op de automatische ontspanningstoestellen (AOT) en van de openingsbelasting op slijterijen van gegiste dranken. Deze beslissing werd op dezelfde datum formeel genotificeerd aan de FOD Financiën, zodat de overname per 1 januari 2019 een feit moet zijn.

De regelgeving wordt, zoals we intussen gewoon zijn, ook deze keer geïntegreerd in de VCF. Daartoe werd een voorontwerp van decreet op 30 maart 2018 een eerste maal principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Na advies van de SERV en de KSC keurde de Vlaamse Regering het voorontwerp een tweede keer principieel goed op 13 juli 2018. Het voorontwerp werd op 16 juli 2018 ingediend bij het Vlaams Parlement.

We zetten verder in op digitalisering. Voor de ambtenaren betekent dat werken binnen het Vlaams Fiscaal Platform. Voor de belastingplichtigen wordt geen papieren aangifte meer vooropgesteld, maar zijn de online aangiftemodules volop in ontwikkeling. Uiteraard zowel voor AOT (een elektronische aangifte die het huidige borderel moet vervangen) als voor SW (een elektronische aangifte voor de voorafgaande inrichting van spelen en weddenschappen, alsook een elektronische fiscale aangifte). De testfase voor de ontwikkelingen voor AOT is afgerond. De ontwikkelingen voor SW werden afgerond en zijn momenteel in testfase.

Eind mei verstuurde de FOD Financiën het dienstorder aan zijn personeelsleden, wat de formele start voor de overnameprocedure van federale personeelsleden betekende. De werking van de nieuwe belastingen wordt geïntegreerd in de bestaande zetels van VLABEL. Er worden geen nieuwe kantoren geopend.

Om de overname vlot te laten verlopen, werd tijdens het maandelijks overleg tussen de FOD Financiën en de verschillende gewesten gewerkt aan een samenwerkingsprotocol tussen de FOD Financiën en VLABEL. Het ontwerpprotocol bevindt zich in een finale fase.

Zoals aangekondigd in mijn vorige beleidsbrief wordt een strategisch partnership met de Kansspelcommissie (KSC) nagestreefd. Ook met de KSC wordt een protocol afgesloten om de ideale vorm van samenwerking te zoeken, om onderling gegevens uit te wisselen en om elkaars bevoegdheden duidelijk af te lijnen. De KSC beschikt zelf immers over heel veel gedetailleerde informatie en veel know-how.

Om de continuïteit van de dienstverlening te verzekeren, wordt voorzien in een tijdige communicatie over de overname van de belastingdienst door het Vlaamse Gewest en over de nieuwe geautomatiseerde processen (aangifte/inkohiering) naar alle stakeholders. Tijdens voorafgaand overleg met de beroepsfederaties werd de digitalisering van de aangifteprocessen alvast positief onthaald. Midden oktober organiseert VLABEL specifiek infosessies voor de beroepsgroepen, vooral met het oog op het toelichten van wat er wijzigt op vlak van regelgeving en organisatie. Midden december volgt dan een infosessie over het indienen van een online aangifte, en worden aansluitend try-out-sessies voorzien.

Parallel wordt de Vlaamse Infolijn 1700 voorbereid om vragen over deze nieuwe belastingmaterie te kunnen beantwoorden.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

Vanaf 2019 zal ook deze overname een feit zijn. Net zoals bij eerdere overnametrajecten is continuïteit in de dienstverlening ten aanzien van de belastingplichtigen een absolute topprioriteit. In eerste instantie gaat het dan om het vlot verwerken van nieuwe aangiften en verlengingen en correcte taxatie, naast telefonische dienstverlening. Gaandeweg komen de processen van bezwaarbehandeling op gang. Ook voor deze belastingen zal VLABEL streven naar een tijdige, correcte behandeling van de fiscale dossiers. Het nodige zal gedaan worden om de controleprocessen verder op punt te stellen.

3. Financieel beheer, controle en risicomanagement

SD 1: Optimalisatie van de financiële situatie van de Vlaamse overheid

a) realisaties

Met het oog op de optimalisatie van de financiering van de geconsolideerde schuldpositie werd in 2018 een decreet en een besluit van de Vlaamse Regering goedgekeurd betreffende de optimalisatie van het beheer van de financiële activa van de Vlaamse overheidsentiteiten. Door de tijdelijk beschikbare middelen van de ene overheidsentiteit te beleggen in de schuld van een andere overheidsentiteit, daalt de geconsolideerde schuldpositie niet alleen van de ontlenende overheidsentiteit maar ook van de geconsolideerde schuld op Vlaams en Belgisch niveau. Het INR zal deze belegde bedragen immers onmiddellijk in mindering brengen van de totale Vlaamse schuld.

De VABN werkte ook in 2018 verder aan het duiden van de regelgeving omtrent overheidsfinanciën. Een van de belangrijkste realisaties in 2018 was het beter op elkaar afstemmen van de aanrekeningsregels waardoor ze maximaal met ESR 2010 in overeenstemming werden gebracht. De focus lag in 2018 voornamelijk op de complexe materie van de subsidies. Dit advies werd in april 2018 door de VABN goedgekeurd.

Daarnaast werkte de VABN ook verder aan het advies rond het referentiekader inzake waarderingsregels voor vaste activa, meer concreet voor de activacategorieën burgerlijke bouwkunde, terreinen en gebouwen. In de loop van het najaar wordt aansluiting gezocht tussen de inventaris en de activa van de rechtspersoon Vlaamse Gemeenschap. Tevens wordt met het oog op implementatie begin 2019 een voorstel uitgewerkt tot herwerkte balans inzake terreinen en gebouwen aan de hand van de bestaande vastgoeddatabase.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

Met de inwerkingtreding van het uitvoeringsbesluit op 10 oktober 2018 wordt het regelgevend kader inzake de optimalisatie van het beheer van de financiële activa van de Vlaamse overheidsentiteiten operationeel. Hierdoor zullen tegen eind 2018 al de eerste resultaten merkbaar worden. Hiermee is dan ook een belangrijk actiepunt uit de nota rond de schuldnorm gerealiseerd. Uiteraard blijft de daadwerkelijke uitvoering van het decreet nog een uitdaging voor het restant van deze regeerperiode.

Doordat het advies van de VABN over subsidies die als inkomensoverdrachten getypeerd zijn, pas op 27 april 2018 werd goedgekeurd, en gezien de potentiële significante impact ervan op de begroting, zal het Departement FB, samen met alle andere beleidsdomeinen, de voorbereidende werkzaamheden tot begin 2019 verder zetten. De resultaten worden vervolgens ten laatste bij de begrotingsopmaak 2020 meegenomen. Inkomensoverdrachten zullen voortaan moeten geboekt worden in het jaar dat ook de gesubsidieerde activiteiten hebben plaats gevonden. Bij veel subsidies gebeurt de saldobetaling en de aanrekening pas in het daarop volgende jaar. Dit betekent dat in het jaar dat de nieuwe aanrekeningsregels voor het eerst worden toegepast, er middelen voor twee saldoafrekeningen moeten worden begroot. Om deze eenmalige impact te elimineren zal een correctie op het begrotingssaldo, een 'overflow-oefening', moeten uitgevoerd worden. Dit moet nauwgezet in kaart worden gebracht voor alle inkomensoverdrachten binnen de ganse Vlaamse overheidssector.

Het INR heeft evenwel al de uitvoeringsgegevens 2017 wat naar beneden bijgesteld omwille van die niet correcte jaarafgrenzing. Bij de begrotingsopmaak 2019 werd die correctie ook al in rekening gebracht als een bijkomende correctie.

In de begroting 2019 zijn de ontvangsten en de uitgaven die verband houden met dit beleid terug te vinden onder programma 'CE Financiële operaties', met volgende codes en omschrijvingen: 'CE BA: actief schuldbeheer' en 'CE BB: actief risicomanagement'. Daarnaast zijn ook relevante uitgaven opgenomen onder volgende codes: 'CC CA: Duurzaam budgettair en financieel beleid', 'CB AA: beleidsvoorbereiding en communicatie' en 'CD AD: Voor schuldafbouw en investeringsuitgaven'.

OD 1.1 Binnen consolidatiekring streven naar een optimale financiering

a) realisaties

Vlaamse overheid zet binnen haar consolidatiekring financiële overschotten maximaal in ter verlaging van haar schuldbestand en rentekosten.

De Vlaamse overheid heeft in 2017 en in 2018 de rechtstreekse financiering van de VMSW, het VWF en de DBFM Scholen van Morgen via School Invest verder gezet waarbij opnieuw een aanzienlijke rentebesparing gerealiseerd werd.

Gelet op het toenemend belang van deze rechtstreekse financieringen werden verder acties ondernomen om buitenlandse investeerders vertrouwd te maken met Vlaanderen. Dit zowel via rechtstreekse contacten door onder andere roadshows als via de Engelstalige website (<http://financeflanders.be>).

Ook werd er in 2018 een financieringsovereenkomst afgesloten tussen de Vlaamse overheid en BAM in het kader van het Oosterweel project. Hierdoor is BAM zeker dat het hele project door de Vlaamse overheid in de toekomst wordt gefinancierd. Daarbij aansluitend werden er contacten gelegd met de EIB voor een deel van deze interne financiering te zorgen. De EIB heeft toegezegd om 1 miljard euro te financieren via de Vlaamse overheid.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

Voor 2019 wordt er verder ingezet op de interne financiering van ESR geconsolideerde entiteiten. Afhankelijk van de evolutie van het Oosterweel project zal mogelijk de eerste lening tussen BAM en de Vlaamse overheid onder de financieringsovereenkomst afgesloten worden. Tevens zal de Vlaamse overheid haar eerste lening met de EIB afsluiten.

Voor de lange termijn financiering via het EMTN programma, wordt er verder uitgekeken naar de uitgifte van duurzame obligaties (sustainable bonds) op de internationale kapitaalmarkt.

OD 1.2 Heraanbesteding van het kassierscontract

De doelstelling is gerealiseerd.

OD 1.3 Fusie van aankoopcomités en dienst vastgoedakten

a) realisaties

Deze Dienst Vastgoedakten is volledig samengesmolten met de vroegere federale aankoopcomités tot de Afdeling Vastgoedtransacties.

Zoals in vorige beleidsbrief omstandig gedocumenteerd en toegelicht, is de Afdeling Vastgoedtransacties er intussen in geslaagd om de historisch opgebouwde achterstand bij de dossierbehandeling quasi volledig weg te werken.

VLABEL heeft belangrijke inspanningen geleverd om het aantal commissarissen en schatters-onderhandelaars op peil te houden en zelfs te laten aangroeien in functie van de noden op het terrein.

De Afdeling Vastgoedtransacties vervult niet alleen een beleidsuitvoerende rol, als instrumenterend ambtenaar bij overdrachten van vastgoed waarbij de Vlaamse overheid of een lokaal bestuur als partij optreedt, maar heeft nu ook duidelijk een adviserende en beleidsvoorbereidende rol. Bij de opmaak van nieuwe regelgeving of vóór de aanvang van omvangrijke onteigenings- of andere projecten, wordt de Afdeling steeds vaker voorafgaandelijk geraadpleegd.

Ook de lokale besturen kunnen –nog steeds geheel kosteloos– beroep doen op de expertise van de Afdeling voor het realiseren van concrete projecten. De uitvoeringstermijnen en de prioritering van deze opdrachten worden in onderling overleg met het lokale bestuur afgesproken.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

De doelstelling is gerealiseerd. Verdere optimalisaties vallen onder de continue strategische doelstelling van de uitbouw van een efficiënte overheidsadministratie.

OD 1.4. Uniform boekhoudsysteem met intelligent scannen en e-invoicing

a) realisaties

In januari 2018 werden de drie in 2017 opgestarte implementatietrajecten afgerond volgens planning waardoor VAPH, SYNTRA en VSB gebruik maken van de diensten van het dienstencentrum Boekhouding en Orafin gebruiken als softwaretool voor hun boekhoudkundige processen. Ook het NV Koninklijk Conservatorium maakt voor hun boekhoudkundige processen gebruik van het dienstencentrum.

Drie nieuwe implementatieprojecten werden opgestart in het voorjaar 2018 (AGION, VUTG en VMM) met als doel om in 2019 aan te sluiten bij het dienstencentrum. Het implementatieproject van VMM wordt pas in 2020 afgerond. Voor De Waterweg, OVAM en VLM wordt het implementatietraject ook opgestart in het najaar om vanaf 2020 in te kantelen in het dienstencentrum. Er wordt ook verder gewerkt aan het traject van FIT met het oog op de aansluiting in 2019.

Bij de bovenvermelde inkantelprojecten is gebleken dat een aantal rechtspersonen binnen hun toepassingen over extra functionaliteiten beschikken die momenteel door geen enkel ander gemeenschappelijk dienstencentra worden aangeboden. Het gaat hier bijvoorbeeld over functionaliteiten inzake opvolging van voorraadbeheer, projectbeheer, timemanagement, onkosten buitenlandse zendingen, beheer van vaste activa. Deze problematiek wordt momenteel verder in kaart gebracht. Het departement FB heeft acties ondernomen om enkele van deze functionaliteiten reeds uit te bouwen zodat de betreffende rechtspersoon geen achteruitgang in gebruik en functionaliteit ervaart bij de inkanteling. Dat alles in afwachting van de uitklaring van enerzijds welke taken door een gemeenschappelijk dienstencentrum worden opgenomen en welke door de rechtspersoon

zelf en anderzijds welk dienstencentrum de functionaliteit opneemt. Idealiter wordt de functionaliteit opgenomen door het dienstencentrum waarbij de functionaliteit het dichtst aanleunt.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

In 2019 wordt er verder gegaan met de inkanteling van de rechtspersonen en worden de implementatieprojecten opgestart voor VDAB, DAB Loodswezen, DAB Vloot en Kind en Gezin met als doel deze in te kantelen in 2021 en 2022. De implementatietrajecten van FIT, AGION en VUTG worden begin 2019 afgerond.

In 2019 moet worden beslist wie de bijkomende functionaliteiten verder zal uitwerken, ontwikkelen en ondersteunen. Daarbij moet erover gewaakt worden dat het verantwoordelijke dienstencentrum over de nodige middelen en competenties zal beschikken (al of niet via overdracht van de betrokken entiteiten) om die bijkomende dienstverlening op een efficiënte en klantvriendelijke manier te kunnen aanbieden. In de bijkomende modules moeten desgevallend de nodige interacties met het dienstencentrum boekhouding voorzien worden zodat deze alle financiële informatie vlot, correct en tijdig kunnen verwerken. Gemengde projectteams worden opgestart om de bijkomende functionaliteiten uit te werken en de verantwoordelijkheden van elk van de betrokkenen in een aantal waterlijnmodellen af te bakenen.

OD 1.5 Uitbouw consolidatietool

a) realisaties

Zowel binnen het departement FB als vanuit de stakeholders is er vraag naar goed datamanagement om gegevens adequaat te verwerken en kwalitatieve rapporten beschikbaar te stellen. Om de datakwaliteit te bewaken, startte het departement FB in 2017 het project 'Anaconda', dat als voornaamste doelstelling heeft een centraal 'datalake' te bouwen waarin alle financiële informatie, (waaronder begrotingscijfers, prognoses, uitvoeringcijfers, building blocks voor het INR) is opgenomen van de ministeries van de Vlaamse Gemeenschap en van de Vlaamse rechtspersonen die behoren tot het toepassingsgebied van het Rekendecreet en/of deel uitmaken van de Vlaamse deelstaatoverheid. In 2017 - 2018 werden werkgroepen opgestart met vertegenwoordigers van verschillende afdelingen van het departement FB om de business-processen te beschrijven en de functionele analyses uit te werken. Tegelijkertijd werd bekeken in welke mate de bestaande toepassingen Buteo Apex, Buteo Sharepoint, Buteo Rapportering, Buteo Opvragen Basisallocaties, kunnen worden aangepast om op korte termijn snelle winsten voor het project 'Anaconda' te realiseren. Voor het opvragen van data inzake de jaarrekeningen en de buildings blocks rapportage van het INR, van de entiteiten van de Vlaamse deelstaatoverheid werd een nieuwe toepassing EMOE ontwikkeld. De eerste rapporten werden ontwikkeld binnen een proof of concept.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

In 2019 wordt de toepassing EMOE in gebruik genomen en worden de rapporten verder ontwikkeld ten behoeve van de gebruikers en stakeholders. Zeer belangrijk is dat de toepassing EMOE ook verder wordt uitgebreid om de begrotingen van de entiteiten van de Vlaamse deelstaatoverheid op te vragen. Het werken in eenzelfde toepassing voor de begrotingen en de uitvoering van de begroting (deel van de jaarrekening), zal ook toelaten de gegevens snel te consolideren en de geconsolideerde gegevens in begroting en begrotingsuitvoering beter te vergelijken.

Er wordt ook een toepassing ontwikkeld die de bevraging doet inzake rond alternatieve financiering, waarbij PPS een onderdeel is. De eerste rapporten hiervan zijn voorzien in de tweede helft van 2019.

Op lange termijn streeft het departement FB naar een toepassing ter ondersteuning van de begrotings- en consolidatieprocessen die nauw aansluit bij de boekhoudmodules. Hiervoor zal een overheidsopdracht in de markt worden geplaatst. In 2019 wordt deze lange termijn strategie verder uitgewerkt, worden de bestekken voorbereid en ter goedkeuring aan de Vlaamse Regering voorgelegd.

4. Doelstellingen die beleidsdomeinen overschrijden

SD 1. Efficiënte administratie

OD 1.1 Kerntakenplan

a) realisaties

De administratie ging, in het kader van het digitaliseringsproject 'Vlaanderen Radicaal Digitaal', over tot het opzetten van een self-service helpdesk. Die helpdesk omvat ICT, alle applicaties waaronder ORAFIN (boekhouding) en de Vlaamse belastingen (VFP). Dit via een set van gebruiksvriendelijke webpagina's die toegankelijk zijn binnen de Vlaamse overheid. Sinds augustus 2018 werd meer dan 80% van de tickets door gebruikers zelf in de self-service helpdesk ingegeven. Hierdoor werd een efficiëntiewinst van minimaal 4 VTE gerealiseerd. De gemiddelde oplostijd van tickets ging ook omlaag, door de achterliggende intelligentie van de self-service tool.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

In 2019 zal mijn administratie verdere optimalisaties, rapporteringen en kritieke prestatie-indicatoren uitbouwen om het aantal benodigde VTE nog verder te laten dalen. Vervolgens werken we onze interne kennisdatabank (voor de behandelaars) en een veel gestelde vragen sectie (voor de gebruikers) verder uit.

OD 1.2 Koppeling van doelstellingen aan beleidsmiddelen

a) realisaties

Het Rekenhof merkte bij de initiële begroting 2014 op dat er pas sprake kan zijn van een echte prestatiebegroting wanneer er een duidelijke aansluiting is tussen beleid en begroting. Om hier gevolg aan te geven, werd een werkgroep prestatiebegroting opgericht, die bestaat uit begrotings- en beleidsexperten van zowel horizontale als verticale beleidsdomeinen. Het eerste resultaat van deze werkgroep is een visienota over prestatiebegroting, die op 17 maart 2016 werd goedgekeurd door het Voorzitterscollege en nadien ook op politiek niveau werd onderschreven, via een brief van minister-president Bourgeois en mezelf aan het Voorzitterscollege.

Het is de expliciete bedoeling de inhoudelijke beleids- en beheersinformatie uit de beleidsnota's, beleidsbrieven en ondernemingsplannen te koppelen aan de begroting van de Vlaamse overheid. Op basis hiervan werd aan de verschillende beleidsdomeinen gevraagd om een inhoudelijke oefening te maken die, op basis van de principes in de nota prestatiebegroting, een betere afstemming tussen beleid en begroting tot gevolg heeft. Deze koppeling gebeurt aan de hand van de inhoudelijke structurelementen.

Het resultaat van de oefeningen werd in het voorjaar van 2017 voorgelegd aan een expertencommissie met vertegenwoordigers van het Vlaams Parlement, Rekenhof, SERV, Audit Vlaanderen, Inspectie van Financiën, ABB en KU Leuven. Deze expertencommissie bekeek de oefeningen met het oog op een centrale kwaliteitsopvolging, zowel per beleidsdomein als VO-breed, waarbij de inhoudelijke consistentie van de oefeningen, over de verschillende beleidsdomeinen heen bewaakt werden.

Na het advies van de expertencommissie hebben zes beleidsdomeinen de nieuwe structuur geïmplementeerd in de begroting 2018 (KB, FB, EWI, WSE, OMG en LV). Dit jaar hebben de overige beleidsdomeinen (WVG, MOW, OV, IV en CJSM) hun inhoudelijke oefeningen afgerond. De nieuwe begrotingsstructuur op basis van de inhoudelijke structurelementen wordt vanaf de begrotingsopmaak 2019 toegepast voor alle beleidsdomeinen. De leesbaarheid van de administratieve tabel neemt enorm toe als alle Vlaamse uitgaven voortaan systematisch geordend worden op basis van de inhoudelijke structurelementen.

Om de aangepaste structuur op een transparante wijze te duiden, werd daarnaast ook bijkomende informatie voorzien in de begrotingsdocumenten. Zo werd er bijvoorbeeld in de memorie van toelichting per beleidsdomein een conversietabel van de oude naar nieuwe begrotingsartikels opgenomen. Vervolgens werd er ook een geconsolideerde rapportage uitgewerkt over de inhoudelijke structurelementen, waarbij zowel de kredieten van de ministeriebegroting als die van de rechtspersonen mee in rekening werden gebracht om een totaalbeeld te krijgen van de kredieten die de Vlaamse overheid besteedt aan een bepaald inhoudelijk structurelement.

Naast de aanpassingen aan de begrotingsdocumenten, werd dit jaar ook gestart met de werkzaamheden om de beleidsdocumenten van de volgende regeerperiode op te stellen volgens de nieuwe structuur met inhoudelijke structurelementen, zodat een duidelijke koppeling tussen beleid en begroting mogelijk wordt gemaakt. In dat kader werden de voorbereidingen getroffen voor de aanpassing van Omzendbrief 11, en zullen de inhoudelijke structurelementen ook een deel uitmaken van de beleidsdomeinspecifieke bijdragen voor het Regeerakkoord.

Aangezien er pas van een volwaardige prestatiebegroting gesproken kan worden als de prestaties ten opzichte van de doelstellingen ook gemonitord kunnen worden, is er dit jaar een groeitraject opgestart om na te gaan op welke manier indicatoren kunnen gebruikt worden in dit proces en om tot kwaliteitsvolle indicatoren te komen. Er werd een onderzoeksopdracht uitgevoerd met een tweeledig doel. Enerzijds werd een handleiding met stappenplan opgesteld voor de ontwikkeling van goede indicatoren, toepasbaar op de Vlaamse context. Anderzijds werd onderzocht welke rol de dienst begrotingszaken kan uitoefenen bij het gebruik van inhoudelijke prestatie-informatie tijdens het begrotingsproces.

Ook dit jaar werd bij de inkanteling van verschillende verzelfstandigde entiteiten met rechtspersoonlijkheid in Orafin, en de daarbij horende artikelstructuur, reeds rekening gehouden met de principes van een meer prestatiegerichte begroting.

Na de introductie van een stabiele structuur en de invoering van kwaliteitsvolle indicatoren om de beleidsdoelstellingen te monitoren, dient het gevoerde beleid geëvalueerd te worden in functie van de effectiviteit en efficiëntie. Hiervoor zijn verschillende instrumenten mogelijk. Vlaanderen zal hiervoor, net als in de rest van Europa, inzetten op het gebruik van spending reviews om te komen tot de best mogelijke besteding van de overheidsmiddelen. Spending reviews zijn uitgavenevaluaties met als doel tot een slimme uitgaventoewijzing te komen die de beleidsprioriteiten van de regering weerspiegelt. Ze kunnen op die manier een grote meerwaarde bieden bij relevante politieke beleids- en begrotingskeuzes en zorgen ermee voor dat Vlaanderen evolueert naar performance informed budgeting.

Gelet op de opportuniteiten van dit beleidsinstrument, is het departement FB in 2018 een pilootproject rond spending reviews opgestart in samenspraak en met steun van de Structural Reform Support Service (SRSS) van de Europese Commissie, en in samenwerking met het departement WSE. Het doel van het pilootproject is om aan capaciteitsopbouw te doen binnen de Vlaamse administratie om uiteindelijk spending reviews structureel te verankeren in het Vlaamse begrotingsproces.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

In 2018 werd de eerste fase in het project prestatiebegroting afgerond, namelijk een stabiele structuur waarop verder gewerkt kan worden. Deze stabiele structuur werd reeds vertaald in de begrotingsdocumenten. In 2019 zullen de inhoudelijke structuurelementen ook een plaats krijgen in de beleidsdocumenten, zodat een duidelijke koppeling tussen beleid en begroting gemaakt kan worden vanaf de nieuwe regeerperiode. In 2019 wordt er geen beleidskrediet voorzien voor de werkzaamheden in het kader van deze beleidsdoelstelling. De werkzaamheden worden opgevangen binnen de begroting in constant beleid.

Voortbouwend op de werkzaamheden rond indicatoren die in 2018 werden opgestart, wordt in 2019 samen met de beleidsdomeinen een aanbod aan indicatoren uitgewerkt. Het is immers de ambitie van de huidige Vlaamse Regering om begin 2020, meer bepaald vanaf de begrotingsaanpassing 2020, indicatoren op te nemen in de begrotingsdocumenten.

Bovendien worden ook in 2019 de werkzaamheden verder gezet om de begrotingsstructuur van de verzelfstandigde entiteiten met rechtspersoonlijkheid te aligneren aan de structuur van de algemene uitgavenbegroting. Deze entiteiten zullen dus ook worden opgenomen in de doelstellingenmatrix van het beleidsdomein waartoe ze behoren.

Tot slot zal wordt in 2019 het pilootproject spending reviews afgerond met het oog op de aanbevelingen voor de structurele implementatie in het begrotingsproces vanaf de volgende regeerperiode.

OD 1.3 Rationaliseren van de overheidsstructuur

De doelstelling is gerealiseerd.

*SD 2. Het bestrijden van kansarmoede**a) realisaties*

Ik hecht erg veel belang aan de toegankelijkheid en begrijpbaarheid van het Vlaamse fiscale beleid. We hebben dan ook een breed scala aan mogelijkheden en instrumenten voorzien om tegemoet te komen de informatievraag van elke burger.

Voor duidelijke en begrijpbare informatie inzake de belastingen in eigen beheer kan de burger terecht op de website van VLABEL, zowel voor de verschuldigde belasting als de verantwoording ervan. Bij specifieke en complexe dossiers kunnen burgers ook persoonlijk geholpen worden via de loketten.

Ook voor andere algemene inlichtingen of informatie inzake de Vlaamse belastingverminderingen in de personenbelasting, zoals de geïntegreerde woonbonus, kunnen burgers de website van VLABEL of <https://www.vlaanderen.be> raadplegen.

De burgers kunnen ook blijvend een beroep doen op de Vlaamse Infolijn (1700). Via een achterliggend call-center systeem worden de complexe vragen naar de juiste personen geleid.

Ook onderstaande continue taken beogen maximale informatieverspreiding en gebruiksgemak ten aanzien van de burger:

- de uitgifte van brochures, bijvoorbeeld inzake de belastingvermindering in de personenbelastingen inzake vastgoed;
- toegankelijke schermen en formulieren voor de belastingen in beheer bij VLABEL.

b) prognose voor het volgende begrotingsjaar

Mijn administratie blijft uiteraard verder inzetten op informatieverbreiding en het actueel houden van de betrokken websites en formulieren en brochures. Om de toegangsdrempel tot informatie voor iedereen zo laag mogelijk te houden, zal er steeds ruimte blijven voor persoonlijke contacten met burgers die daar nood aan hebben.

III. BIJLAGEN

Bijlage: Overzicht van de wijze waarop gevolg werd gegeven aan de resoluties en moties van het Vlaams Parlement tijdens de lopende regeerperiode

Resolutie op voorstel van Gwenny De Vroe, Jelle Engelbosch, An Christiaens, Björn Anseeuw, Valerie Taeldeman en Piet De Bruyn betreffende het faciliteren van nieuwe woonvormen, aangenomen in de plenaire vergadering van 15 oktober 2015.

In deze resolutie wordt aan de Vlaamse Regering gevraagd om:

1° alle mogelijkheden te geven aan alternatieve en innoverende woonconcepten, rekening houdende met de hedendaagse en toekomstige samenleving;

2° het concept cohousing, samenhuizen en andere vormen van gemeenschappelijk wonen te definiëren en als volwaardig en evenwaardig woonconcept te benaderen en de nodige regelgevingen daarop af te stemmen, bijvoorbeeld door een evenwichtig regelgevend kader te realiseren voor het gemeenschappelijke gebruik van bestaande woningen door verschillende huishoudens, zeer in het bijzonder met betrekking tot samenhuizen en het opdelen van woningen voor burgers met een permanent adres. Daartoe voert de regering een modernisering door van alle decretale en reglementaire bepalingen die een gedeeld gebruik van woningen bemoeilijken of verhinderen, en onderzoekt ze de mogelijkheden om financiële stimuli open te stellen voor die woonvormen;

3° om de eventuele problemen die de nieuwe woonvormen ondervinden op de verschillende bestuursniveaus duidelijk in kaart te brengen en daarover te rapporteren aan het parlement;

4° daarbij toe te zien op ruimtelijke draagkracht en het waarborgen van minimumnormen inzake veiligheid, woonkwaliteit en woonoppervlakte om mogelijke misbruiken te voorkomen;

5° de mogelijkheid te bieden om specifieke samenhuiscontracten of huurcontracten sui generis af te sluiten en in overleg met de Federale Regering de opportuniteit te onderzoeken om een apart adres per huishouden in een samenhuisverband bij de burgerlijke stand van de gemeente in te voeren. Huisvesting zonder officiële permanente bewoning, zoals bij studentenhuysvesting, wordt bij deze mogelijke contractvorm bijgevolg uitgesloten;

6° binnen het sociaal woonbeleid de mogelijkheden te onderzoeken in het kader van gemeenschappelijk en vernieuwend wonen in nieuw en bestaand woonpatrimonium en daartoe proefprojecten te stimuleren;

7° burgers nadien te informeren over de voordelen en mogelijkheden van alternatieve woonconcepten.

Reactie:

Ik verwijs naar wat vorig jaar door mijn voorganger reeds werd vooropgesteld en aangehaald in de beleidsbrief FB. Het onderzoek dat hierover werd uitbesteed, is beschikbaar via de website van het departement Financiën en Begroting.

Daarnaast neemt mijn administratie ook deel aan werkzaamheden rond de transitie Slim wonen en leven (uit Visie 2050). Daarin komen ook slim samengebruik en nieuwe woonvormen aan bod.

Resolutie op voorstel van Annick De Ridder, Tinne Rombouts, Willem-Frederik Schiltz, Wilfried Vandaele, Jenne De Potter en Grete Remen betreffende het dieselschandaal bij Volkswagen en de gevolgen ervan in Vlaanderen, aangenomen in de plenaire vergadering van 21 oktober 2015.

Met de resolutie wordt de Vlaamse Regering gevraagd om:

1° nieuwe informatie over de fraude vanuit de Volkswagengroep, andere landen, Europese instanties enzovoort nauwgezet op te volgen;

2° te onderzoeken op welke wijze de hoger dan gerapporteerde uitstoot als gevolg van de fraude implicaties heeft op de luchtkwaliteit en de doelstellingen die Vlaanderen op dat vlak moet halen;

3° te onderzoeken welke verdere juridische stappen desgevallend aangewezen zijn om de rechten van Vlaanderen, burgers, verenigingen en bedrijven te vrijwaren;

4° in overleg met regio's en landen naar een snelle implementatie van de WLTPprocedures, voorgesteld door de Europese Commissie, te streven;

5° burgers, verenigingen en bedrijven die te goeder trouw handelden bij de aankoop van betreffende wagens te vrijwaren voor eventuele fiscale gevolgen van de Volkswagenfraude;

6° er minstens op aan te dringen dat de Volkswagengroep bij de geplande terugroepacties de nodige maatregelen neemt teneinde het wagenpark in overeenstemming te brengen met de vooraf geafficheerde uitstootnormen of minimaal de Europees geldende uitstootnormen. Er tevens op aan te dringen dat deze terugroepacties zo snel als mogelijk worden aangevat en afgerond.

Reactie:

Er zijn diverse werkzaamheden in dit verband ondernomen. In maart 2017, liet het Duitse Kraftfahrt-Bundesamt (KBA) weten dat ze niet kunnen valideren wat de oorspronkelijke resultaten zouden geweest zijn zonder de betrokken software. Gelet op deze reactie van de KBA kan niet met zekerheid besloten worden dat er een derving van fiscale inkomsten was ten gevolge van dieseltgate. Bijgevolg worden geen verdere stappen ondernomen door de Vlaamse Regering op fiscaal vlak.

Als we wel een derving hadden vastgesteld, dan zou deze verhaald zijn op Volkswagen zelf. Zowel de Vlaamse Regering, als Volkswagen zelf, hebben immers gesteld dat eventuele schade niet op de consument mocht verhaald worden. Een lastenverhoging was dus niet aan de orde.

Naar aanleiding van de werkzaamheden in de interfederale werkgroep Dieseltgate, schreef federaal premier Charles Michel eind april 2017 een schrijven naar de CEO van Volkswagen, waarbij België zich alle rechten voorbehoudt voor alle geleden en te lijden onrechtstreekse en/of rechtstreekse schade door de onregelmatigheden van de Volkswagen Groep met betrekking tot de -uitstootwaarden alsook voor de afgeleide effecten hiervan en dit op onder andere het vlak van de gedeerde fiscale inkomsten, het milieu en de volksgezondheid. Voor zover ons bekend, zijn er federaal ook geen nieuwe stappen meer gezet.

Resolutie op voorstel van Willem-Frederik Schiltz, Paul Van Miert, Jenne De Potter, Lieve Maes, Koen Van den Heuvel en Matthias Diependaele betreffende de samenwerkingsovereenkomst voor een vergroeningsgerichte hervorming van de verkeersfiscaliteit voor leasingwagens, aangenomen in de plenaire vergadering van 1 juni 2016.

Via deze resolutie vraagt het Vlaams Parlement aan de Vlaamse Regering om extra initiatieven te nemen om via onderhandeling met de andere gewesten te komen tot een samenwerkingsovereenkomst met betrekking tot de bepalingen van een vergroeningsgerichte hervorming van de verkeersfiscaliteit voor leasingwagens.

Reactie:

Ik kan verwijzen naar wat hiervoor in deze beleidsbrief werd gesteld aangaande de werkzaamheden rond deze samenwerkingsovereenkomst en het gebrek aan convergentie in de betrokken standpunten.

Resolutie op voorstel van van Axel Ronse, An Christiaens, Lydia Peeters, Grete Remen, Robrecht Bothuyne en Wilfried Vandaele betreffende de aanpassing van het decreet houdende maatregelen ter bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten, aangenomen in de plenaire vergadering van 15 februari 2017

Met deze resolutie vraagt het Vlaams Parlement aan de Vlaamse Regering

1° om blijvend in te zetten op de bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van gebouwen en bedrijfsruimten in het bijzonder;

2° bijkomende maatregelen te nemen om het ruimtelijk rendement van de bestaande bebouwde ruimte te verhogen door in te zetten op verdichting, renovatie en hergebruik, en hiervoor ook in de nodige instrumenten en financiële middelen te voorzien;

3° nieuwe economische impulsen te geven via inbreiding, activering en herontwikkeling van bestaande terreinen en de valorisatie van black- en brownfields;

4° lokale besturen te stimuleren en te ondersteunen bij de bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van gebouwen en bedrijfsruimten in het bijzonder;

5° om dringend werk te maken van de evaluatie en aanpassing van het decreet houdende maatregelen ter bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten;

6° om bij de herziening van het decreet houdende maatregelen ter bestrijding en voorkoming van leegstand en verwaarlozing van bedrijfsruimten rekening te houden met de codificatieopdracht, zoals bepaald in artikel 7.4.1 van het decreet Grond- en Pandenbeleid;

7° bij de aanpassingen aan het decreet in het kader van een geïntegreerd gronden pandenbeleid op gewestelijk niveau en de opmaak van een Instrumentendecreet:

a) maximaal te focussen op een herbenutting van de gebouwen en de bedrijfsruimte in functie van nieuwe activiteiten;

b) de leegstandsheffing te herwerken tot een billijke en uitvoerbare heffing door in de heffing rekening te houden met de bebouwde oppervlakte en de effectieve leegstand van de bedrijfsgebouwen;

c) de subsidieregeling te hervormen met het oog op een effectieve stimulans voor hergebruik en herbestemming van de bestaande gebouwen in functie van nieuwe economische activiteiten.

Reactie

Hiervoor kan ik verwijzen naar de reactie zoals opgenomen in de beleidsbrieven "Omgeving", 2017-2018 en 2018-2019, van mijn collega minister Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw.

Ik verwijs tevens naar mijn beleidsbrief Financiën en Begroting van 2016-2017, onder nummer O.D.1.11.

Resolutie op voorstel , van Karl Vanlouwe, Peter Van Rompuy, Rik Daems, Axel Ronse, Ward Kennes en Jos Lantmeeters betreffende regiospecifieke analyses en aanbevelingen in het kader van het Europees semester verzendcode, aangenomen in de plenaire vergadering op 3 mei 2017.

Met deze resolutie vraagt het Vlaams Parlement aan de Vlaamse Regering om:

1° rechtstreeks aan te dringen bij de Europese Commissie en Raad van de EU op het werken met regiospecifieke analyses en aanbevelingen in het kader van het Europees semester in zowel de landenrapporten als in de landenspecifieke aanbevelingen, in het algemeen voor deelstaten met wetgevende bevoegdheden die zich inschrijven in het proces van het Europees semester, en in het bijzonder voor Vlaanderen;

2° te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om met de andere deelstaten en/of het federaal niveau in dit land gezamenlijk aan te dringen bij de Europese Commissie en de Raad van de EU op het werken met regiospecifieke analyses en aanbevelingen in het kader van het Europees semester,

en hier indien mogelijk uitvoering aan te geven;

3° te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om via het Europees Comité van de Regio's en/of de Conferentie van de Europese Regionale Wetgevende Assemblees aan te dringen bij de Europese Commissie en de Raad van de EU op het werken met regiospecifieke analyses en aanbevelingen in het kader van het Europees semester, en hier indien mogelijk uitvoering aan te geven;

4° proactief het Europees semester te blijven opvolgen, de Europese Commissie zoveel mogelijk regionale data te blijven bezorgen, en om tijdens de periode van het nationaal semester rechtstreeks in dialoog te gaan met de Europese Commissie in het kader van de landenspecifieke aanbevelingen;

5° in het kader van het te ontwikkelen Vlaams Statistiekbeleid, en van het jaarlijkse Vlaams Statistisch Programma in het bijzonder, prioritair in te zetten op het wegwerken van lacunes wat de beschikbaarheid betreft van statistische informatie omtrent regionale bevoegdheden.

Reactie:

Hiervoor kan ik integraal verwijzen naar de reactie in de beleidsbrief van de minister-president.

Resolutie op voorstel van Willem-Frederik Schiltz, Andries Gryffroy, Peter Van Rompuy, Matthias Diependaele, Robrecht Bothuyne en Bart Nevens betreffende de circulaire economie, aangenomen in de plenaire vergadering op 28 juni 2017.

Met deze resolutie vraagt het Vlaams Parlement aan de Vlaamse Regering om:

(...)

12° verder in te zetten op de vergroening van de fiscaliteit;

(...)

om aan te dringen bij de federale overheid om:

(...)

3° in te zetten op de verdere vergroening van de fiscaliteit;

Reactie:

Zie boven in deze beleidsbrief, aangaande de werkzaamheden rond duurzame mobiliteitsfiscaliteit.

Resolutie op voorstel van Willem-Frederik Schiltz, Paul Cordy, Peter Van Rompuy, Marius Meremans, Katrien Partyka en Matthias Diependaele betreffende burgerparticipatie, aangenomen in de plenaire vergadering van 21 februari 2018.

In deze resolutie wordt aan de Vlaamse Regering gevraagd om:

1° een afzonderlijk hoofdstuk of onderdeel over burgerparticipatie uit te werken in de beleidsbrieven en -nota's voor de verschillende beleidsdomeinen, en daarin de ambities en bijbehorende doelstellingen te vermelden over de manier waarop burgerparticipatie op het Vlaamse en het lokale beleidsniveau gefaciliteerd kan worden;

(...)

9° in belangrijke maatschappelijke beleidsdiscussies zoals die over complexe projecten, grootschalige hervormingen enzovoort, op het Vlaamse bestuursniveau van bij het begin in te zetten op nieuwe democratische experimenten zoals burgertoppen of deliberatieve peilingen, om de mening van geïnformeerde burgers in kaart te brengen en om beslissingen te nemen die aansluiten bij de behoeften en wensen van burgers. Dat gebeurt bij voorkeur onder leiding van een onafhankelijk bemiddelaar, naar het voorbeeld van de intendant in het Oosterweeldossier of de tussenpersoon in het dossier over onverdoofd slachten;

10° participatieve experimenten op te starten waarbij burgers in dialoog treden met de bedoeling de decreetgever te adviseren om regelgeving te overwegen. Die experimenten mogen evenwel geen afbreuk doen aan het decreetgevende prerogatief van het Vlaams Parlement, in de geest van het petitierecht;

11° nog voor de zomer van 2018 verder te onderzoeken hoe een burgerbegroting in de Vlaamse beleidsdepartementen via de opstelling van de meerjarenbegroting kan worden georganiseerd, waarbij bijzondere aandacht zou kunnen gaan naar projecten die de samenhang tussen de verschillende regio's in Vlaanderen versterken.

Reactie:

In het witboek van 7 juli 2017 "Een open en wendbare overheid" heeft de Vlaamse Regering aangegeven dat er zou worden nagegaan of en binnen welk kader de lokale initiatieven met betrekking tot burgerbegrotingen kunnen uitgevoerd worden. In het kader daarvan werd door het Departement Financiën en Begroting in oktober 2017 een onderzoeksopdracht uitgeschreven met het oog op een antwoord te krijgen op de volgende vragen:

- Welke lessen uit de evaluatie van de burgerbegroting op lokaal niveau zijn ook relevant voor een burgerbegroting op Vlaams niveau?
- Welke overheidsuitgaven en op welk overheidsniveau komen in aanmerking voor een burgerbegroting (zijn er bepaalde uitgaven die zich hier helemaal niet toe lenen en voor welke uitgaven zou de burgerbegroting wel van toepassing kunnen zijn op Vlaams/lokaal niveau of zelf een optimalisering kunnen inhouden van het huidig toewijzingsproces).
- Op welke manier zou de burgerbegroting geoperationaliseerd kunnen worden zodat er voldoende garanties zijn voor een kwalitatieve participatie van burgers die voldoende geïnformeerd zijn?

Deze onderzoeksopdracht werd in de eerste helft van 2018 gefinaliseerd en het onderzoeksrapport werd op 2 juli 2018 overgemaakt aan de leden van de Commissie Algemeen Beleid, Financiën en Begroting van het Vlaams Parlement en het rapport werd ook toegelicht en besproken in die commissie op 2 oktober 2018.

Resolutie op voorstel van Manuela Van Werde, Sabine de Bethune, Jean-Jacques De Gucht, Tine Soens en Bart Caron betreffende de verfijning van de nieuwe onroerendergoedpremie naar aanleiding van de ex-post evaluatie van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, aangenomen in de plenaire vergadering van 4 juli 2018.

In deze resolutie wordt aan de Vlaamse Regering gevraagd om:

1° bij de aanpassing van het Onroerendergoedbesluit van 16 mei 2014 met betrekking tot de herwerking van de onroerendergoedpremie:

a) te vertrekken van het principe dat de beschikbare middelen op de meest efficiënte wijze moeten worden ingezet;

b) goed beheer te belonen;

c) rekening te houden met de complexiteit van bepaalde types erfgoed;

d) rekening te houden met de beperkte economische return van bepaalde types erfgoed;

e) geen onderscheid te maken naar gelang van de eigenaar van het onroerend erfgoed;

f) een verhoogde premie van 60% van de kostprijs toe te kennen voor de beheersmaatregelen, werkzaamheden of diensten aan of in beschermde goederen en erfgoedlandschappen die voor financiële ondersteuning in aanmerking komen;

g) de verhoogde premie van 60% toe te kennen voor open erfgoed, ZEN-erfgoed (ZEN: zonder economisch nut), maalvaardige molens, gebouwen die bestemd zijn voor de eredienst of het onderwijs, en overheidsgebouwen met een publieksfunctie in eigendom van lokale besturen;

h) een aanvullende premie van 10% toe te kennen voor beschermde goederen die beschikken over een goedgekeurd beheersplan of onderhoudsplan, al dan niet met inbegrip van een rapport van Monumentenwacht Vlaanderen vzw;

i) duidelijke overgangsregels te bepalen, waarbij de oude premiereregeling van toepassing blijft op dossiers die op de datum van de inwerkingtreding van de nieuwe premiereregeling al ontvankelijk zijn verklaard en op de wachtlijst staan;

2° te onderzoeken op welke manier het instrument van de beheersplannen aantrekkelijker kan worden gemaakt voor de zakelijkrechthouders van onroerend erfgoed;

3° eigenaars en beheerders inhoudelijk te ondersteunen bij de opmaak van een beheersplan;

4° bij de aanpassing van het Onroerendergoedbesluit van 16 mei 2014 met betrekking tot het instrument van beheersplannen:

a) te streven naar een eenvoudige en transparante procedure, die het instrument van beheersplannen flexibel en gemakkelijk hanteerbaar maakt, en de planlast zo laag mogelijk houdt;

b) duidelijke, objectieve en haalbare regels uit te werken rond goed beheer en onderhoud van onroerend erfgoed, met het oog op het verkrijgen van een aanvullende premie;

c) maximaal in te zetten op beheersplannen bij grote of complexe sites, zoals kasteel- en kloosterdomeinen, abdijcomplexen, religieus erfgoed, grootschalig industrieel erfgoed enzovoort;

d) beheersplannen alleen te verplichten voor sites die op de Werelderfgoedlijst van UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization) staan en voor beschermde landschappen, archeologische sites, meerjarenovereenkomsten en grotere of complexe sites.

Reactie:

De fiscale instrumenten van de gewesten zijn dankzij de vijfde en de zesde staats-hervorming aanzienlijk uitgebreid. Dit biedt de kans om ook binnen het beleidsveld Onroerend Erfgoed de mogelijkheden om de verwerving, het beheer en de ontsluiting van onroerend erfgoed te stimuleren met de fiscale instrumenten waarvoor de Vlaamse overheid bevoegd is. De conceptnota 'Fiscale stimulansen onroerend erfgoed' bevatte onder meer de beslissing om de bestaande belastingvermindering voor onderhoud en restauratie van beschermd onroerend erfgoed te optimaliseren.

In dit kader kan dan ook gewezen worden op de volgende fiscale maatregelen om de bestaande belastingvermindering voor onderhoud en restauratie van beschermd onroerend erfgoed te optimaliseren:

- het decreet van 20 april 2018 houdende wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 wat betreft vermindering van de personenbelasting voor uitgaven voor beschermde goederen (gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 16 mei 2018);
- het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het koninklijk besluit van 27 augustus 1993 tot uitvoering van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, het besluit van de Vlaamse Regering van 14 mei 2004 tot oprichting van het Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed en het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014, wat betreft de vermindering van de personenbelasting voor uitgaven voor beschermde goederen (principiële goedkeuring Vlaamse Regering van 13 juli 2018 (in eerste lezing) en van 21 september 2018 (in tweede lezing)).

Hiervoor verwijs ik ook naar de beleidsbrief van mijn collega bevoegd voor Onroerend Erfgoed.

Motie van Piet De Bruyn, Björn Anseeuw, Jelle Engelbosch, Cindy Franssen, Freya Saeys en Katrien Schryvers tot besluit van het op 8 juli 2015 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2015-2019.

In deze motie vraagt het Vlaams Parlement aan de Vlaamse Regering:

1° blijvend werk te maken van een structureel armoedebeleid waarbij alle ministers van de Vlaamse Regering hun verantwoordelijkheid nemen ten aanzien van het domein armoedebestrijding;

2° blijvend overleg en samenwerking te behouden en te stimuleren om met het betrokken middenveld een coherent, doeltreffend en resultaatgericht armoedebestrijdingsbeleid vorm te geven;

3° het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2015-2019 zoals voorzien ter bespreking te brengen in het Vlaams Parlement in elke betrokken commissie;

4° blijvend in te zetten op het realiseren van alle sociale grondrechten;

5° het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding te evalueren, te monitoren en indien nodig bij te sturen onder meer op basis van de resultaten van de armoedetoetsing.

Reactie:

Ik verwijs naar de relevante passages hierover in deze beleidsbrief.

Motie van Marius Meremans, Michel Doomst, Marnic De Meulemeester, Bert Maertens, Ward Kennes en Willy Segers tot besluit van het op 15 juni 2016 in plenaire vergadering gehouden actualiteitsdebat over de door de Vlaamse Regering voorgestelde hervorming van de provincies.

In deze motie wordt aan de Vlaamse Regering gevraagd om:

1° de afslanking van de provincies verder te zetten, conform de lijnen uitgewerkt in het door de Vlaamse Regering goedgekeurde voorontwerp van decreet;

2° de transitie van instellingen en bevoegdheden op een goede manier te laten verlopen, zodat zekerheid wordt geboden voor het betrokken personeel;

3° erover te waken dat de herschikking van de onroerende voorheffing geen belastingverhoging meebrengt voor de burgers;

4° de provincies hun focus ten volle op de grondgebonden bevoegdheden te laten leggen.

Reactie:

De aanpassing aan de regelgeving van de onroerende voorheffing op het vlak van tariefstelling en opcentiemen is intussen een feit (zie het decreet houdende de

vernieuwde taakstelling en gewijzigde financiering van de provincies). Hierbij werd rekening gehouden met bovenvermelde principes.

Bijlage: Inhoudelijke rapportering over de opvolging van de aanbevelingen van het Rekenhof

Onderzoek van de Vlaamse begroting voor 2012 - 16 (2011-2012) Nr.1

1. Het Rekenhof beveelt aan duidelijker richtlijnen te hanteren voor de koppeling van begrotingskredieten aan doelstellingen en sturing te geven aan de evolutie naar een prestatiebegroting. Daarbij wordt het best eerst de doelstellingenkoppeling van de programma's verbeterd (niveau beleidsdomein/beleidsveld) om daarna af te dalen naar de doelstellingenkoppeling van de begrotingsartikelen of deelprogramma's (niveau organisatievorm/entiteit). Het is raadzaam de programma's te koppelen met de beleidsdoelstellingen (beleidsnota of -brief) en de begrotingsartikelen te koppelen met uit de beleidsdoelstellingen afgeleide organisatiedoelstellingen (beheers- of managementovereenkomst).

Reactie:

Zie boven in deze beleidsbrief, aangaande de werkzaamheden rond de koppeling van doelstellingen aan beleidsmiddelen.

2. Meer eenduidigheid in het begrippenkader en de methodiek van doelstellingformulering en verdere concretisering van de doelstellingen door genormeerde en meetbare indicatoren (herneming aanbevelingen geformuleerd bij het onderzoek van de Vlaamse begroting voor 2011 - Stuk 20 (2010-2011) - Nr.1).

Reactie:

Zie boven in deze beleidsbrief, aangaande de werkzaamheden rond de koppeling van doelstellingen aan beleidsmiddelen.

Onderzoek van de Vlaamse begroting voor 2013 - 16 (2012-2013) Nr.1

2. Het Rekenhof beveelt aan het project optimalisering en vernieuwing financieel instrumentarium, waarbij de uitgaven van de Vlaamse rechtspersonen analytisch worden ingedeeld, en de hierboven aangehaalde herziening van de programmastructuur van de ministeries op elkaar af te stemmen en gelijktijdig te implementeren.

Reactie:

Zie boven in deze beleidsbrief, aangaande de werkzaamheden rond de koppeling van doelstellingen aan beleidsmiddelen.

Onderzoek van de aanpassing van de Vlaamse begroting voor 2014 en de Vlaamse begroting voor 2015 - 16 (2014-2015) Nr. 1

3. Bij de opmaak van de beleidsbrieven 2016 moet voldoende aandacht worden geschonken aan een adequate opvolging van de vormvoorschriften om de slaagkansen van een duidelijke koppeling tussen beleids- en begrotingsdocumenten te bevorderen. Dat is een belangrijke voorwaarde voor de evolutie naar een prestatiebegroting.

Reactie:

Zie boven in deze beleidsbrief, aangaande de werkzaamheden rond de koppeling van doelstellingen aan beleidsmiddelen.

4. In de programmatoelichtingen bij de begroting, naast informatie over doelstellingen en prestatieindicatoren, dient ook blijvend aandacht te worden besteed aan volledige en nauwkeurige informatie over de ingezette middelen en instrumenten. Doordat een

overzicht van de uitgaven op het niveau van de basisallocaties is weggefallen, is de informatie over de middelen soms moeilijk te achterhalen.

Reactie:

In het kader van de werkzaamheden van de parlementaire werkgroep over de leesbaarheid van de begroting, is er in 2017 een nieuw sjabloon opgesteld voor de opmaak van de programmatoelichtingen. Door dit sjabloon wordt er op een overzichtelijke en uniforme wijze in de programmatoelichtingen per begrotingsartikel informatie aangeleverd over de ingezette middelen en instrumenten. Het blijft evenwel de verantwoordelijkheid van elke inhoudelijk bevoegde minister om via deze weg zelf de benodigde informatie te verschaffen.

Onderzoek van de aanpassing van de Vlaamse begroting voor 2015 - 20-A (2014-2015) Nr.1

2. In verband met de beheersing van de schuld herhaalt het Rekenhof de aanbevelingen die het heeft geformuleerd bij het onderzoek van de initiële begroting 2015:

- die algemeen geformuleerde doelstelling zo vlug mogelijk te concretiseren en het beleid inzake de geconsolideerde Vlaamse schuld daarop af te stemmen;
- over de doelstelling overleg te plegen met de federale overheid en de andere gemeenschappen en gewesten, aangezien die zal moeten worden ingepast in de globale doelstelling inzake schuldontwikkeling van de gezamenlijke Belgische overheid, die aan Europees vastgestelde normen moet voldoen;
- het hoofdstuk Financieel Beheer van de algemene toelichting uit te breiden tot een hoofdstuk dat een algemener beeld schetst van de evolutie van de financieel-economische toestand van de Vlaamse overheid, waarbij naast de evolutie van de schuldtoestand ook de evolutie van de zogenaamde contingent liabilities wordt toegelicht, zoals waarborgen en opbouw van off-budgetverplichtingen in het kader van PPS en alternatieve financiering.

Reactie:

In het kader van de geconsolideerde schuld werden er de laatste jaren verschillende initiatieven genomen. Concreet kan hierbij in eerste instantie gedacht worden aan het feit dat we voor de sociale huisvesting (VMSW en VWF) en de DBFM Scholen van Morgen afstapten van een financiering met waarborg naar een centrale financiering bij het departement F&B. Ook voor het Oosterweel project zal BAM interne financiering opnemen bij het departement F&B, die zal zorgen voor de externe financiering op de kapitaalmarkt of bij de EIB.

Verder keurde Vlaamse Regering in 2016 een schuldnorm goed naar aanleiding van de consolidatie van deze schuld. Hierbij werden 2 doelstellingen voor de schuld geformuleerd:

- doelstelling 1: het behoud van een minstens even gunstige rating als de federale overheid;
- doelstelling 2: een positieve netto-actief positie: vermarktbaar activa > geconsolideerde schuld, waarbij tijdelijk abstractie wordt gemaakt van de nog uitstaande overgenomen schuld in het kader van de zesde staatsvorming m.b.t. de ziekenhuisfinanciering (A1/A3).

Voor doelstelling 1 werden een aantal actiepunten naar voor geschoven, waaronder: "Optimalisatie van het kasbeheer via het beperken van (tijdelijke) kasoverschotten bij te consolideren entiteiten en via het aanzetten van te consolideren entiteiten tot het beleggen in Vlaamse schuld". Aan dit actiepunt werd gevolg gegeven door de goedkeuring in 2018 van het decreet betreffende de optimalisatie van het beheer van de financiële activa van de Vlaamse overheidsentiteiten.

Ook het hoofdstuk Financieel Beheer van de algemene toelichting werd de laatste jaren grondig gewijzigd. Concreet werd de afstemming en coherentie tussen de verschillende data sterk verbeterd, een tabel met de waarborgen toegevoegd en gezorgd voor een vlottere leesbaarheid.

Toepassing ESR2010 door de Vlaamse overheid, rekeningenboek over 2014 - 36 (2015-2016) Nr.1

1. Het departement Financiën en Begroting moet een betere, gedetailleerder controle op de interne stromen tussen de instellingen in de consolidatieperimeter van de Vlaamse overheid organiseren en ervoor zorgen dat de betrokken instellingen fouten rechtzetten voor de indiening van de definitieve jaarrekeningen bij Europa.

Reactie:

De behandeling van de interne stromen is mee opgenomen in het werkprogramma van de VABN. Het advies met betrekking tot werkingstoelagen, dat reeds in 2017 werd goedgekeurd in de VABN, bevat ook een proces voor afstemming van interne stromen die de verschillende entiteiten uit de consolidatiekring moeten respecteren. Het is de bedoeling dat dit proces afdwingbaar wordt gemaakt. In de afsprakennota over single audit voor de rekeningen 2017 werd opgenomen dat de bedrijfsrevisor erop toeziet dat overeenkomstig het advies 2017/6 van de VABN betreffende het boeken van werkingstoelagen de aanrekeningregels voor het boeken van werkingstoelagen en de afstemming van interrelaties door de gecontroleerde entiteit worden gerespecteerd. Het is verder de intentie dat de behandeling van andere interne subsidiestromen in de loop van 2018 in de VABN kan worden aangevat.

2. De Vlaamse overheid moet de noodzakelijke correcties aan de ESR2010-rapportering zelf ter hand nemen, terugkoppelen naar de onderliggende individuele rekeningen en transparant rapporteren aan het Rekenhof en het Vlaams Parlement. Eventuele verschillen tussen de ESR-geconsolideerde rekening aan het Vlaams Parlement en de gecorrigeerde nationale rekeningen van het INR moet de Vlaamse overheid voldoende toelichten.

Reactie:

Vanaf algemene rekening 2015 wordt, in acht genomen dat de informatie van het INR tijdig beschikbaar is, de koppeling tussen algemene rekening en de gecorrigeerde rekeningen van het INR meegegeven en toegelicht aan het Vlaams Parlement. In de parlementaire werkgroep 'leesbaarheid van de begroting' is dit aspect eveneens aan bod gekomen. Conform de afspraken van deze parlementaire werkgroep werden de jaarrekening en geconsolideerde rekening 2017 werden veel sneller dan voorgaande jaren ingediend bij het Vlaams Parlement. Samen met deze rekeningen werd ook een geactualiseerd monitoringrapport ingediend.

Kas- en schuldbeheer van de Vlaamse overheid, rekeningenboek over 2014 - 36 (2015-2016) Nr.1

1. De Vlaamse minister van Financiën en Begroting dient in het rapport aan het Vlaams Parlement over het gevoerde beleid inzake kas-, schuld- en waarborgbeheer gelijkwaardige informatie op te nemen voor de Vlaamse Gemeenschap en de rechtspersonen in de consolidatiekring. Hij moet in het bijzonder ook aandacht besteden aan geconsolideerde gegevens over de reserves en beleggingen.

Reactie:

In het kader van de leesbaarheid van de begroting werden samen met het Vlaams Parlement onder andere afspraken gemaakt rond het rapport over het gevoerde beleid inzake kas-, schuld- en waarborgbeheer. In mei 2018 werden voor het eerst zowel de jaarrekening als het KSW rapport samen neergelegd in het Vlaams Parlement. Hierbij

werd gezorgd voor een betere coherentie tussen de cijfers in de verschillende rapporten. Deze afstemming tussen de verschillende cijfers zal de volgende jaren nog verder verfijnd en verbeterd worden.

Budgettaire impact van alternatieve financieringsprojecten, rekeningenboek over 2014 - 36 (2015-2016) Nr.1

2. De Vlaamse Regering moet in haar rapportering over alternatieve financiering aan het Vlaams Parlement komen tot een eenduidige en volledige voorstelling van de projecten. Zij moet de budgettaire impact van de alternatieve financieringsprogramma's ook duidelijk en volledig opnemen in de begroting en de rekeningen van de Vlaamse overheid.

Reactie:

In overeenstemming met het advies 2016/1 van de VABN ben ik van oordeel dat voor de alternatieve financieringsprogramma's de beschikbaarheidsvergoedingen moeten opgenomen worden in de begroting en niet de geraamde ESR-impact. Daarbij is het wel belangrijk dat de ESR-impact duidelijk in kaart gebracht wordt. In navolging van de werkzaamheden van de werkgroep leesbaarheid werd in de algemene toelichting de voorstellingswijze van de ESR-correcties die in dit kader nodig zijn, aangepast. Vanaf de begrotingsopmaak 2018 wordt stelselmatig aangegeven welke uitgave er opgenomen is in de begroting (met verwijzing naar het begrotingsartikel of de rechtspersoon), en wat de ESR-matige impact hiervan is voor de Vlaamse begroting. Voor alternatieve financiering wordt er gewerkt aan een databank die stelselmatig bijgewerkt wordt en waaruit dan de cijfermatige rapportering via eenzelfde consistente manier afgeleid kan worden.

3. De Vlaamse overheid moet zorgen voor een uniforme analyse en voorstelling van de kostprijsgegevens van de alternatieve financieringsprojecten, opdat zij de cijfers tijdig en correct kan weergeven en toelichten ten behoeve van het Vlaams Parlement en de diverse advies- en controle instanties.

Reactie:

In de vorige beleidsbrief werd reeds aangegeven welke inspanningen hieromtrent verricht werden vanuit mijn bevoegdheden. Zo werd onder meer verplicht om voor PPS- en alternatief gefinancierde projecten in de nota aan de Vlaamse Regering een hoofdstuk 'ESR-toets' te voorzien. Indien nodig, wordt ook een repliek ten aanzien van het voor handen zijnde INR- of Eurostat-advies gegeven.

4. De Vlaamse overheid moet de meerjarenramingen op grond van constant beleid aanvullen met de budgettaire impact van de meerjarige investeringsprogramma's waartoe de Vlaamse Regering al principieel heeft beslist.

Reactie:

De belangrijke investeringsprogramma's waartoe de Vlaamse Regering zich formeel heeft geëngageerd, zoals bv. de Oosterweelverbinding, worden meegenomen in de meerjarenraming.

Rekeningenrapport 2015 van de Vlaamse Gemeenschap - 36-A (2015-2016) Nr. 1

1. De Vlaamse Regering moet in de jaarrekening, behalve over de cijfers, ook voldoende verantwoording afleggen over de aanwending van de begrotingskredieten en het beleid dat zij daarmee kon realiseren. Alleen zo krijgt de jaarrekening een daadwerkelijk verantwoordingskarakter tegenover het Vlaams Parlement.

Reactie:

Binnen de strikte timing van de opmaak van de jaarrekening en geconsolideerde rekeningen 2017 was het niet mogelijk om meer duiding te geven bij de jaarrekening. De jaarrekening werden evenwel, conform de afspraken van de parlementaire werkgroep leesbaarheid van de begroting, veel sneller dan voorgaande jaren ingediend bij het Vlaams Parlement. Samen met deze rekeningen werd ook een geactualiseerd monitoringrapport ingediend.

2. De Vlaamse overheid moet nog meer aandacht schenken aan een correcte jaarafgrenzing door toe te zien op een strikte toepassing van de ESR-aanrekeningsregels door zowel de ministeries als de rechtspersonen, en door een verduidelijking van sommige van die regels, zoals die voor de subsidieverstrekking.

Reactie:

Er is inderdaad nood aan duidelijkere aanrekeningregels voor subsidies. De behandeling van deze problematiek staat op de agenda van de VABN. Hier wordt gewerkt aan een structurele oplossing, waarin het gros van de subsidies kan ingepast worden. Werkingstoelagen, subsidies in natura, EU-subsidies en subsidies die als inkomensoverdrachten kunnen worden getypeerd zijn reeds aan bod gekomen en goedgekeurd in de VABN. Het is de bedoeling om voor de overige subsidies per type nog tot aanrekeningregels te komen die enerzijds in overeenstemming zijn met de EU-verordening, maar anderzijds ook technisch haalbaar zijn. Het is de intentie dat het werk rond de aanrekeningregels van types van subsidies in de loop van 2019 in de VABN kan worden afgerond, waarna ze in de handleiding over de boekhoudregels kan worden geïntegreerd.

Voor wat betreft de jaarafgrenzing van facturen kan via de werkwijze aanrekening van de te ontvangen facturen de prestaties geleverd in het jaar maximaal aangerekend worden op het begrotingsjaar. Deze werkwijze gaat uit van twee premissen: een entiteit registreert alle prestaties waarvoor ze nog geen factuur heeft ontvangen in het financieel systeem en de entiteit neemt de nodige initiatieven om vereffeningskredieten te verschaffen indien op een bepaald artikel een krediettekort blijkt. Het Rekendecreet voorziet voldoende flexibiliteit om vrij eenvoudig herverdelingen tussen vereffeningskredieten uit te voeren. Op deze manier heeft de entiteit alle hefboomen in handen om correct aan te rekenen.

Uitvoering van de besparings- en begrotingsmaatregelen 2015 37-A (2016-2017) - Nr. 1

1. De Vlaamse Regering moet maatregelen treffen opdat de informatie over begrote en gerealiseerde besparingen voldoende controleerbaar is voor het Rekenhof en het Vlaams Parlement. Zij dient de informatie zowel centraal, langs het departement Financiën en Begroting, als decentraal, in de verschillende beleidsdomeinen, nauwkeurig te registreren en op te volgen. De interne controle moet dat mede ondersteunen.

Reactie:

In de voorgaande beleidsbrief haalde ik al aan dat het in eerste instantie de bevoegdheid is van de bevoegde minister en administratie om deze maatregelen op te volgen. Daarnaast zal er, zoals in 2015, ook centraal, op het niveau van de Vlaamse Regering, een opvolging gebeuren onder meer bij elke begrotingsronde.

De voorbije begrotingsrondes werden geen nieuwe besparingsmaatregelen meer doorgevoerd en ook in 2019 is dat niet het geval. In vergelijking met 2015 is de rapportering over de maatregelen wel verbeterd, zowel wat betreft zowel de besparingen als de nieuwe beleidsinitiatieven. Sinds de begrotingsopmaak 2017 worden de maatregelen zoals opgenomen in de tabel van de netto-beleidsruimte in de bijlage bij de septemberverklaring overgemaakt aan de beleidsdomeinen. Daarbij wordt ook expliciet aangegeven dat de toelichtingen bij de artikels en van de begrotingen van de instellingen moeten afgestemd worden op de maatregelen zoals opgenomen in de tabel netto-beleidsruimte, zodat er transparantie kan zijn over de concretisering ervan in de begroting.

Bijlage: Overzicht van de wijze waarop gevolg werd gegeven aan de arresten van het Grondwettelijk Hof en van het Hof van Justitie waarin Vlaamse decreten werden vernietigd of ongrondwettig of strijdig met het EU-recht werden bevonden

Het voorbije zittingsjaar waren er geen arresten waarin regelgeving verbonden met het beleidsdomein Financiën en Begroting, werd vernietigd, dan wel ongrondwettig of strijdig met EU-recht werd bevonden.

Bijlage: Regelgevingsagenda Beleidsbrief Financiën en Begroting

Dit is een uittreksel uit de regelgevingsagenda op datum van 24 september 2018.

1SD1 - Houdbare openbare financiën realiseren in een Europees kader

REGELGEVINGSPROJECTEN

Decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2018**Omschrijving:**

Decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2018

Meest recente status:

- 2017 - tweede jaarhelft

Gerealiseerd

Duiding bij status:

Het decreet van 22 december 2017 werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 29 december 2017.

Decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2018**Omschrijving:**

Programmadecreet aanpassing begroting 2018

Meest recente status:

- 2018 - tweede jaarhelft

Gerealiseerd

Duiding bij status:

Het decreet van 6 juli 2018 werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 30 augustus 2018.

2SD1 - Een coherent fiscaal kader

REGELGEVINGSPROJECTEN

Wijzigingsdecreet Vlaamse codex Fiscaliteit met regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen**Omschrijving:**

Wijzigingsdecreet Vlaamse codex Fiscaliteit met regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen

Meest recente status:

- 2017 - tweede jaarhelft

Gerealiseerd

Duiding bij status:

Het decreet van 8 december 2017 werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 14 december 2017.

Decreet houdende wijziging van het decreet van 31 juli 1990 betreffende het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaamse Vervoermaatschappij – De Lijn, het decreet van 2 maart 1999 houdende het beleid en het beheer van de zeehavens, het decreet van 16 mei 2008 betreffende de aanvullende reglementen op het wegverkeer en de plaatsing en bekostiging van de verkeerstekens, het decreet van 10 juli 2008 betreffende het beheer en de uitbating van de regionale luchthavens Oostende-Brugge, Kortrijk-Wevelgem en Antwerpen en aan bijlage 2 bij de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, ingevoegd bij het decreet van 3 juli 2015 tot invoering van de kilometerheffing en stopzetting van de heffing van het eurovignet en tot wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013

Omschrijving:

Verzameldecreet MOW met o.a. wijziging wegenlijst kilometerheffing vrachtwagens.

Meest recente status:

- 2018 - eerste jaarhelft

Gerealiseerd

Duiding bij status:

Het decreet van 22 december 2017 werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 19 januari 2018.

Decreet betreffende de fiscale gunstmaatregelen die verbonden zijn aan natuurbeheerplannen

Omschrijving:

Decreet betreffende de fiscale gunstmaatregelen die verbonden zijn aan natuurbeheerplannen

Meest recente status:

- 2018 - eerste jaarhelft

Gerealiseerd

Duiding bij status:

Het decreet van 22 december 2017 werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 21 februari 2018.

Decreet houdende wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 wat betreft vermindering van de personenbelasting voor uitgaven voor beschermde goederen

Omschrijving:

Decreet houdende wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 wat betreft vermindering van de personenbelasting voor uitgaven voor beschermde goederen

Meest recente status:

- 2018 - eerste jaarhelft

Gerealiseerd

Duiding bij status:

Het decreet van 20 april 2018 werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 16 mei 2018.

Decreet houdende wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, wat betreft de hervorming van het verkooprecht en vereenvoudigingen in de registratiebelasting

Omschrijving:

Hervorming van het verkooprecht en vereenvoudigingen in de registratiebelasting.

Meest recente status:

- 2018 - eerste jaarhelft

Gerealiseerd

Duiding bij status:

Het decreet van 18 mei 2018 werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 28 mei 2018.

Decreet tot modernisering van de erf- en schenkbelasting, aangepast aan het nieuwe erfrecht**Omschrijving:**

Decreet tot modernisering van de erf- en schenkbelasting, aangepast aan het nieuwe erfrecht

Meest recente status:

- 2018 - tweede jaarhelft

Gerealiseerd

Duiding bij status:

Het decreet van 6 juli 2018 werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 20 juli 2018.

Decreet houdende de rationalisering van fiscale gunstmaatregelen**Omschrijving:**

Dit decreet bundelt een aantal kleinere rationaliseringsmaatregelen in verschillende domeinen waarvoor geen andere grondige hervorming voorligt

Meest recente status:

- 2018 - tweede jaarhelft

Gerealiseerd

Duiding bij status:

Het decreet van 22 juni 2018 werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 24 juli 2018.

Decreet tot wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, wat betreft de belasting op de spelen en weddenschappen en op de automatische ontspanningstoestellen**Omschrijving:**

Gelet op de overname in eigen beheer vanaf 1 januari 2019 van de belasting op de spelen en weddenschappen, de belasting op de automatische ontspanningstoestellen en de openingsbelasting op de slijterijen van gegiste dranken, integreert voorliggend decreet de betreffende regelgeving in de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013.

Meest recente status:

- 2018 - tweede jaarhelft

Op schema

Duiding bij status:

Het ontwerp van decreet is op 13 juli 2018 definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering en werd op 16 juli 2018 ingediend in het Vlaams Parlement.

Decreet houdende diverse fiscale bepalingen**Omschrijving:**

De belangrijkste wijzigingen zijn de aanpassing regelgeving n.a.v. federale aanpassingen (o.a. hervorming vennootschapsrecht en invorderingsmogelijkheden i.k.v. fraudebestrijding), reparaties inzake het verkooprecht, de voorafgaande kennisgeving van tekortschatting, de opheffing van de procedurebepalingen van het eurovignet en de uitbreiding van de inningsmogelijkheden van mobiliteitsheffingen verschuldigd door de houder van de nummerplaat van het gecontroleerde voertuig.

Meest recente status:

- 2018 - tweede jaarhelft

Op schema

Duiding bij status:

Het voorontwerp van decreet is op 13 juli 2018 principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

Besluit van de Vlaamse Regering houdende de wijziging en de opheffing van diverse besluiten over wonen, wat betreft leegstand, verwaarlozing en ongeschikt- en onbewoonbaarverklaring

Omschrijving:

Wijzigingen als gevolg van de decentralisatie van de leegstandsheffing met o.a. aanpassingen verwijzingen in Besluit VCF.

Meest recente status:

- 2017 - tweede jaarhelft

Gerealiseerd

Duiding bij status:

Het besluit van de Vlaamse Regering van 15 september 2017 werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad 23 oktober 2017.

Besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van diverse besluiten, wat betreft de kilometerheffing, de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen, de geïntegreerde woonbonus, de energiehelling en tot opheffing van het besluit van de Vlaamse Regering van 14 december 2007 tot regeling van de werking van het Vlaams Toekomstfonds

Omschrijving:

Besluit van de Vlaamse Regering houdende diverse fiscale en financiële bepalingen.

Meest recente status:

- 2018 - eerste jaarhelft

Gerealiseerd

Duiding bij status:

Het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 2018 werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad 15 juni 2018.

Besluit betreffende de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen, de wijziging van diverse bepalingen van het besluit Vlaamse Codex Fiscaliteit van 20 december 2013 en de heffing op directe lijnen

Omschrijving:

Dit besluit betreft de uitbreiding van de bevoegdheid CIC en diverse wijzigingen van het Besluit Vlaamse Codex Fiscaliteit van 20 december 2013.

Meest recente status:

- 2018 - tweede jaarhelft

Op schema

Duiding bij status:

Het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering is op 21 september 2018 principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

Besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het koninklijk besluit van 27 augustus 1993 tot uitvoering van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, het besluit van de Vlaamse Regering van 14 mei 2004 tot oprichting van het Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed en het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014, wat betreft de vermindering van de personenbelasting voor uitgaven voor beschermde goederen

Omschrijving:

Uitvoeringsbesluit voor de vermindering van de personenbelasting voor uitgaven voor beschermde goederen, voorzien in het decreet van 20 april 2018.

Meest recente status:

- 2018 - tweede jaarhelft

Op schema

Duiding bij status:

Het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering is op 13 juli 2018 (in eerste lezing) en op 21 september 2018 (in tweede lezing) principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

3SD1 - Optimalisatie van de financiële situatie van de Vlaamse overheid

REGELGEVINGSPROJECTEN

Decreet betreffende de optimalisatie van het beheer van de financiële activa van de Vlaamse overheidsentiteiten**Omschrijving:**

Decreet betreffende de optimalisatie van het beheer van de financiële activa van de Vlaamse overheidsentiteiten

Meest recente status:

- 2018 - tweede jaarhelft

Gerealiseerd

Duiding bij status:

Het decreet van 18 mei 2018 werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 12 juni 2018.

Besluit van de Vlaamse Regering houdende de uitvoering van het decreet van 18 mei 2018 betreffende de optimalisatie van het beheer van de financiële activa van de Vlaamse overheidsentiteiten**Omschrijving:**

Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de optimalisatie van het beheer van de financiële activa van de Vlaamse overheidsentiteiten

Meest recente status:

- 2018 - tweede jaarhelft

Gerealiseerd

Duiding bij status:

Het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2018 werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 27 augustus 2018.

Bijlage: Decreetsevaluatieagenda**In de lopende zittingsperiode werd de volgende decreetsevaluatie uitgevoerd:**

Decreetsevaluatie van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013

De Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 werd al meermaals grondig gescreend teneinde bestaande maatregelen te evalueren en mogelijke rationaliseringsmaatregelen in kaart te kunnen brengen, zoals bijvoorbeeld

- het opheffen van niet of onderbenutte maatregelen;
- het wegwerken van knelpunten die leiden tot de onderbenutting;
- administratieve vereenvoudiging voor de burger of de overheid;
- actualisering van verouderde terminologie of verwijzingen.

Zo leidde een specifieke evaluatie van de belastingvermindering in de onroerende voorheffing voor ondernemingen, die investeren in nieuw materieel en outillage in 2016 ertoe dat de maatregel werd verlengd voor drie jaar.

Uit meer generieke beleidsevaluaties vloeiden eerder deze regeerperiode al een aantal concrete rationaliseringsmaatregelen voort, zoals bijvoorbeeld:

- hervorming van de schenkbelasting voor onroerende goederen wat resulteerde in een vereenvoudiging, verlaging en vergroening. De ingewikkelde tariefstructuur met vier tabellen en diverse tarieven en schijven is vervangen door slechts twee tabellen: één voor de rechte lijn en tussen partners, met daarin vier tariefschijven in plaats van negen; en een tweede tabel die geldt voor schenkingen tussen alle andere personen, met daarin vier tariefschijven in plaats van vijftien. De maximale tarieven werden gereduceerd van 80% tot 40%;
- reductie van het aantal tarieven voor vrachtwagens in de verkeersbelasting: matrix met 68 tariefcategorieën in de categorie 3,5-12 ton werd afgeschaft, matrix met 266 tariefcategorieën in de categorie vanaf 12 ton werd vervangen door de Europese matrix met 78 tariefcategorieën);
- decentralisatie van de heffingen op verwaarloosde, onbewoonbare of ongeschikte woningen: in het kader van het kerntakendebat van de Vlaamse overheid werd de verwaarloozingsheffing volledig gedecentraliseerd. De heffing op onbewoonbaar of ongeschikte woningen werd enkel behouden in de mate dat de gemeente niet zelf in een heffing voorziet. Hierdoor wordt een dubbele aanslag bij de burger vermeden;
- vereenvoudigingen in het kader van de overname van de registratie- en successierechten: zo kan bijvoorbeeld de aangever voor de aangifte van het passief opteren voor een forfaitair bedrag van de begrafenis kosten, eerder dan een doos met bonnetjes binnen te brengen);
- afschaffing van de onderbenutte belastingvermindering in de personenbelasting voor brandbeveiliging of inbraakbeveiliging;
- uitdoving van de belastingvermindering in de personenbelasting voor dakisolatie wegens overlap met de subsidies voor dakisolatie;
- samensmelting in de personenbelasting van de Vlaamse woonbonus, de Vlaamse belastingvermindering voor het langetermijnsparen en de Vlaamse belastingvermindering voor gewone interesten voor de eigen woning tot de geïntegreerde woonbonus;
- revitalisering van onbenutte terugbetalingsregeling in de verkeersbelasting: de aanvankelijk onbenutte terugbetalingsregeling in de jaarlijkse verkeersbelasting voor 'gecombineerd' vervoer over spoor en waterwegen werd met ingang van aanslagjaar 2016 vereenvoudigd en na evaluatie van de nieuwe regeling nog verder versoepeld met ingang van aanslagjaar 2017;
- veralgemening van het forfaitair tarief in de jaarlijkse verkeersbelasting voor oldtimerpersonenwagens en militaire oldtimers naar alle voertuigcategorieën en overal op dertig jaar gebracht.

Ook het voorbije jaar werden echter nog heel wat rationaliseringsmaatregelen doorgevoerd.

De rationalisering die betrekking hebben op de schenk-, koop- of erfbelasting werden behandeld naar aanleiding van de ruimere inhoudelijke hervormingen van die belastingen. Hiervoor kan concreet verwezen worden naar de volgende wijzigingsdecreten:

- het decreet van 18 mei 2018 houdende wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, wat betreft de hervorming van het verkooprecht en vereenvoudigingen in de registratiebelasting (gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 28 mei 2018); Dit decreet schafte het klein beschrijf en de abbatementen af;
- het decreet van 6 juli 2018 tot modernisering van de erf- en schenkbelasting, aangepast aan het nieuwe erfrecht (gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 20 juli 2018).

Wat de belasting op kansspelen betreft, kaderen de rationaliseringsmaatregelen in het overnametraject voor deze belastingen en de integratie in de Vlaamse Codex Fiscaliteit (zie het op 16 juli 2018 in het Vlaams Parlement ingediende ontwerp van decreet tot wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, wat betreft de belasting op de spelen en weddenschappen en op de automatische ontspanningstoestellen). Zo zal bvb. de heffingsgrondslag geharmoniseerd worden, en het aangifte proces gedigitaliseerd.

Andere, voornamelijk kleinere rationaliseringsmaatregelen in de overige domeinen werden gebundeld in het decreet houdende rationalisering van fiscale gunstmaatregelen van 22 juni 2018 (gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad 24 juli 2018). Het betreft concreet de volgende wijzigingen:

- de opheffing vanaf aanslagjaar 2019 van de belastingvermindering in de personenbelasting voor de uitgaven voor vernieuwing van woningen gelegen in een zone voor positief grootstedelijk beleid, gelet op het feit dat die belastingvermindering, bij gebrek aan afgebakende zones, in de praktijk niet meer kan worden toegepast. De Vlaamse Regering kiest ervoor om het stedelijk weefsel en woonpatrimonium in de steden te versterken door middel van een hervorming van het verkooprecht (verlaging van het algemene tarief voor een gezinswoning van 10% naar 7%, een extra korting voor woningen in centrumsteden en Vlaamse Rand rond Brussel en voor ingrijpende energetische renovaties), waardoor een directere impact mogelijk is op de keuze van de woonplaats.
- de opheffing van de onderbenutte belastingvermindering in de personenbelasting voor de zgn. mama-papa lening voor renovatieovereenkomsten (opgenomen in artikel 3.1.3 en volgende van het decreet Grond- en Pandenbeleid) die na 31 december 2018 gesloten worden;
- de vervanging van de complexe vermindering van de personenbelasting voor renovaties aan SVK-woningen, door een verdere verlaging van het gewestelijk basistarief (naar 2,4%) van de onroerende voorheffing voor eigendommen die door een erkend sociaal verhuurkantoor worden gehuurd
- een wijziging van het toepassingsgebied van diverse vrijstellingen in de onroerende voorheffing voor a) voor winkelpanden (actief of leegstaand) in een winkelarm gebied die omgebouwd worden tot woning, b) voor panden in een kernwinkelgebied die omgebouwd worden tot woning en waarbij het gelijkvloers wordt behouden als (actief) handelspand en c) voor sloop en vervangbouw voor panden op inventaris O&O en bedrijfsruimten (telkens voor 5 jaar);
- een andere, meer klantvriendelijke en modernere invulling van de vrijstelling van de jaarlijkse verkeersbelasting wegens occasioneel vervoer;

- de opheffing van diverse achterhaalde vrijstellingen en van gedateerde overgangsregimes inzake de jaarlijkse verkeersbelasting en de belasting op de inverkeerstelling;
- een wijziging van de voorwaarde voor het verlaagd verkooprecht van 6% in geval van ruilvereenkomsten van onbebouwde landgoederen en analoog voor de vrijstelling van het evenredige verkooprecht;
- de opheffing van bepaalde achterhaalde of onderbenutte vrijstellingen inzake het verkooprecht en het verdeelrecht.

Momenteel zijn de volgende decreetsevaluaties hangende:

Diverse decreten met financiële en budgettaire bepalingen worden momenteel gescreend met het oog op de opmaak van het voorontwerp van decreet houdende de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën waarbij een maximale stroomlijning en optimalisatie van de betreffende regelgeving wordt beoogd. Deze screening omhelst concreet de volgende decreten:

1. Decreetsevaluatie van het decreet van 16 december 1997 houdende bepalingen inzake kas-, schuld- en waarborgbeheer van de Vlaamse Gemeenschap;
2. Decreetsevaluatie van het decreet van 7 mei 2004 houdende bepalingen inzake kas-, schuld- en waarborgbeheer van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest;
3. Decreetsevaluatie van het Rekendecreet van 8 juli 2011 (of voluit het decreet houdende regeling van de begroting, de boekhouding, de toekenning van subsidies en de controle op de aanwending ervan, en de controle door het Rekenhof);
4. Decreetsevaluatie van het decreet van 18 mei 2018 betreffende de optimalisatie van het beheer van de financiële activa van de Vlaamse overheidsrechtspersonen.

De volgende lijst betreft de geplande decreetsevaluaties, met een indicatieve timing.

Behoudens afwijkende vermelding worden de evaluaties van onderstaande hervormingen begin volgende regeerperiode opgestart.

1. Decreetsevaluatie van het decreet van 10 februari 2017 houdende een tijdelijke Vlaamse fiscale regularisatie (Belgisch Staatsblad van 23 februari 2017)

Indicatieve timing: gezien het eindigen van de indieningstermijn voor regularisatieverzoeken op 31 december 2020, wordt de evaluatie van de Vlaamse fiscale regularisatie opgestart vanaf begin 2020.

2. Decreetsevaluatie van het decreet van 21 april 2017 houdende wijziging van het Onroerend Erfgoeddecreet van 12 juli 2013 en de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 wat betreft de vermindering van het verkooprecht en de schenkbelasting voor beschermde monumenten (Belgisch staatsblad van 4 mei 2017)
3. Decreetsevaluatie van het decreet van 16 juni 2017 houdende wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, wat betreft de vergroening van de verkeersfiscaliteit voor lichte vracht en oldtimers (Belgisch Staatsblad van 4 juli 2017)
4. Decreetsevaluatie van het wijzigingsdecreet Vlaamse codex Fiscaliteit van 8 december 2017 met regeling van de invordering van niet-fiscale schuldvorderingen (Belgisch Staatsblad van 14 december 2017)
5. Decreetsevaluatie van het decreet van 22 december 2017 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2018 (Belgisch Staatsblad van 29 december 2017)

6. Decreetsevaluatie van het decreet van 20 april 2018 houdende wijziging van het wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 wat betreft vermindering van de personenbelasting voor uitgaven voor beschermde goederen (Belgisch Staatsblad van 16 mei 2018)
7. Decreetsevaluatie van het decreet van 18 mei 2018 houdende wijziging van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013, wat betreft de hervorming van het verkooprecht en vereenvoudigingen in de registratiebelasting (Belgisch Staatsblad van 28 mei 2018)
8. Decreetsevaluatie van het decreet van 6 juli 2018 tot modernisering van de erf- en schenkbelasting, aangepast aan het nieuwe erfrecht (Belgisch Staatsblad van 20 juli 2018)